

Sak 32/17 Grunnskolelærerutdanningene – emner i ny femårig studiemodell

Bakgrunn

Kunnskapsdepartementet har fastsatt forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanning for 1.-7. trinn og 5.-10. trinn. Fra høsten 2017 innførte regjeringen femårig masterutdanning for alle grunnskolelærere. Fra studieåret 2016/2017 ble det innført strengere opptakskrav til grunnskolelærerutdanningene. I tillegg til generell studiekompetanse må søkere ha et snitt på karakteren 3 eller bedre i norsk, i tillegg til kravet om karakteren 4 i matematikk og minimum 35 skolepoeng.

I det krevende arbeidet det er å utvikle femårige studieprogram med flere masterprofiler ba IGIS våren 2016 om å få dele arbeidet i to. KU fikk dermed den generelle studieprogrambeskrivelsen samt emner for de tre første semestrene til behandling i oktober 2016. I denne saken vi nå skal behandle har vi fått de resterende nye emnene for studieprogrammene.

I møtet i Kvalitetsutvalget i desember 2017 vil de resterende emnene komme, altså emnene som er større eller mindre revisjoner av eksisterende emner.

De oversendte emnebeskrivelser er utformet i tråd med de nye nasjonale rammeplanene og retningslinjene, og er oversendt fakultetet for behandling i Kvalitetsutvalget og endelig etablering av dekanen.

Vi har mottatt følgende nye emner til godkjenning:

1-7 heltid:

NYTT emne som er obligatorisk hvis MA ped/spesped:
Profesjonsrettet pedagogikk, 30sp valgfag, 3.studieår høst.

Emnene i samfunnsfag er ikke nye, men nytt tilbud for 1-7.
Samfunnsfag 1, 30 sp, høst
Samfunnsfag 2, 30sp, vår

1-7 og 5-10 heltid:

To valgemner, 2.syklus, fra IKS:
Historiebruk: Fortiden I nåtiden, 15stp
Historisk teori, metode og forskningslitteratur, 15stp

NYTT emne: *Menneskerettigheter for lærere*, 15sp, 2.syklus, høst,- valgemne

Masterprofil engelsk:

Samarbeid med IKS: *Second language acquisition (SLA) and first and second language literacy development*, 15sp, 4.studieår høst

NYTT emne: *Culture & Critical literacies pedagogy in the EFL classroom* 15sp

NYTT emne: *Interlanguage pragmatics from a developmental perspective*, 15sp, vår 4.studieår

5-10 heltid:

NYTT emne som er obligatorisk hvis MA ped/spesped: *Profesjonsrettet pedagogikk* 30sp valgfag, 2.studieår, høst.

Praksisemner

Praksisemnene for 1-7 er ikke nye, men omarbeidet i ny studiemodell:

15 dager praksis 4. semester

15 dager praksis 6. semester

Praksisemnene for 5-10 er ikke nye, men omarbeidet i ny studiemodell:

15 dager praksis 4.semester

15 dager praksis 5.semester

15 dager praksis 6.semester

Vurdering

IGIS gjør en stor jobb med utvikling av nye emner i kombinasjon med større revisjoner av eksisterende emner, samt samarbeid på tvers. I tillegg handler det om langsiktig planlegging hvor noen av emnene som er til behandling i dag kan revideres en gang til før studieåret 2019/20.

Å kvalitetssikre emner enkeltvis som deler som skal inngå i en helhet vi ennå ikke har klar, er en vanskelig oppgave. Det vil også innebære at det vil bli nødvendig å lese helheten på nytt, når alle elementer som skal inngå i det femårige løpet er skrevet frem.

I lesning og vurdering av enkeltemner ser vi til NOKUTs studietilsynsforskrift, kvalifikasjonsrammeverket, forskrift for eksamen ved UiS og mal for emnebeskrivelser. Instituttet har erfarne fagfolk i arbeidet, noe som viser igjen i emnene slik de fremstår her. Det skal være en sammenheng mellom læringsutbyttene, arbeidsformene og prøveformene i et emne. Det er fin variasjon i prøveformene i vedlagte emner. Vi vil likevel bemerke at det er viktig å se til eksamensforskriftens § 1-4, og merke seg forskjell på mappe og løpende vurdering. Her er det lett å trø feil, og mappebegrepet brukes ofte.

IGIS samarbeider med IKS i 2.syklus på samfunnsfag og engelsk.

Profesjonsrettet pedagogikk, valgfag 30sp (obligatorisk for studenter som tar profesjonsrettet master) er et samarbeid mellom IGIS og Lesesenteret. Emnebeskrivelsen fremstår faglig interessant, men den bærer foreløpig noe preg av å være planlagt uten å se til hva det undervises i innenfor PEL, norsk og eventuelt andre fag. Flere av læringsutbyttene overlapper med tematiske områder som inngår i obligatorisk undervisning. Et valgfag som dette må synliggjøre en videreføring/fordypning innenfor de aktuelle tema. De emneansvarlige bør også jobbe læringsutbyttebeskrivelsene sammen slik at emnet i større grad fremstår som en helhet.

Forslag til vedtak:

Kvalitetsutvalget fastsetter emnebeskrivelsene med de endringer som kom frem under møtet og anbefaler dekanen å etablere emnene.

Jorunn Melberg
prodekan

Aslaug Margareth Lunde
kontorsjef for fag- og studiesaker

Vedlegg:

Emnebeskrivelser for emner i Grunnskolelærerutdanningene

15 dager praksis 4. semester M-GLU 1-7

Praksisstudiet har en integrerende funksjon i grunnskolelærerutdanningen, og skal være *veiledet, variert og vurdert*. Dette forutsetter samarbeid mellom studenter, faglærere, praksislærere og skoleledelse.

Studiets formål er å bidra til kunnskaper om å være lærer og utvikle bred kompetanse om lærerarbeidet, både når det gjelder kunnskaper og ferdigheter. Hvordan didaktikk utøves vil være et gjennomgående tema i hele praksisstudiet, i og med at didaktikk defineres som kjernen i lærerarbeidet.

Temaer belyses gjennom teoretiske- og profesjonsetiske perspektiv og gjennom utøvelse av profesjonell undervisning som didaktiske møter rettet mot elever på 1.-7. trinn og vil være gjennomgående i alle emner.

Det skal være en nær kopling mellom innhold og arbeidsmåter i lærerutdanningsfaga og praksisstudiet. Praksisstudiet skal sikre en gradvis innføring i ulike sider ved lærerprofesjonen, progresjon i opplæringen og sammenheng med undervisningen og faga. Praksisstudiet på praksisskolen skal være en arena for systematisk læring og øvelse ved at praksislærer i samarbeid med UiS tilrettelegger for læring gjennom øvingssituasjoner og veiledning. Studentene skal første året, i samarbeid med medstudenter, planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning under veiledning av praksislærere og faglærere. Dette prinsippet gjelder alle aktiviteter og oppgaver som studentene skal øve seg på i praksis.

Læringsutbytte praksisstudium 2. år 4. semester

Hovedtema er læreren i møte med elevmangfoldet, elevenes læring og begynner-opplæring

Kunnskap

Kandidaten har kunnskap om

- gjeldende nasjonalt og lokalt lov- og læreplanverk
- elevers læring og begynneropplæring, som grunnlag for å legge til rette for tilpasset undervisning i det flerkulturelle klasserom
- lærerrollen i ulike fag og om kontaktlærerrollen
- lærerarbeidet, undervisning som samhandling og klasseledelse i ulike fag
- det helhetlige skoleløpet og overgangen mellom barnehage og skole
- kommunikasjon og samspill som grunnlag for å etablere en produktiv læringskultur.

Ferdigheter

Kandidaten kan

- samhandle og kommunisere med elever, medstudenter, kollegaer på praksisskolen og faglærere
- analysere nasjonale og lokale læreplaner med tanke på å utvikle planer for elevers læring
- planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning og begynneropplæring sammen med medstudenter, praksislærere og faglærere
- anvende systematisk observasjon av elever som grunnlag for å planlegge undervisning

Generell kompetanse

Kandidaten

- Kan vurdere egen lærerrolle og eget lærerarbeid i lys av læringsutbytteformuleringene som er formulert for perioden og i lys av tilbakemeldinger fra medstudenter, praksislærere og faglærere

- Kan med grunnlag i teori og forskning, diskutere og kritisk kommentere egen og andres praksis
- Har utviklet læreridentitet og kommunikasjons- og relasjons-kompetanse

Innhold

Læreren i møte med elevmangfoldet, elevenes læring og begynner-opplæring. Hvordan didaktikk utøves er fremdeles et gjennomgående tema.

Vitenskapsteori og metode og etikk er et tverrfaglig spørsmål i dette semesteret og skal ivaretas som en innholdskomponent. Temaer om medborgerskap og det flerkulturelle klasserommet i 4. semester.

Arbeidsmetoder: Et relevant og variert utvalg forankret i K06 og praksisskolens lokale planer og basert på samarbeid med lærerutdanningsfagene i 4. semester.

Arbeidskrav:

-skrive en tekst om sin egen profesjonelle utvikling i løpet av praksisperioden, sett i lys av læringsutbytteformuleringene knyttet til ferdigheter. Vurderes og kommenteres av praksislærer.

(Øvrige arbeidskrav knyttet til fag i semesteret, se emneplan for fag.)

Det er krav om 100 % tilstedeværelse i praksisstudiet.

Vurdering: Praksis vil bli vurdert til bestått/ikke bestått, i tillegg vil det foregå løpende skikkethetsvurdering etter forskrift om skikkethet i høyere utdanning fastsatt av Kunnskapsdepartementet 31. juni 2006. Se lenke: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-06-30-859>

Undervisningsspråk: norsk

Emneevaluering: Praksisskolen gjennomfører en tidligdialog samtidig med midtveisvurderingen. UIS gjennomfører en elektronisk sluttevaluering av emnet siste dag i praksis perioden. Sluttevalueringen legges frem og drøftes i trinnmøte og et sammendrag sendes til programutvalget for GLU 1-7.

15 dager praksis 4. semester M-GLU 5-10

Praksisstudiet har en integrerende funksjon i grunnskolelærerutdanningen, og skal være *veiledet, variert og vurdert*. Dette forutsetter samarbeid mellom studenter, faglærere, praksislærere og skoleledelse.

Studiets formål er å bidra til kunnskaper om å være lærer og utvikle bred kompetanse om lærerarbeidet, både når det gjelder kunnskaper og ferdigheter. Hvordan didaktikk utøves vil være et gjennomgående tema i hele praksisstudiet, i og med at didaktikk defineres som kjernen i lærerarbeidet.

Temaer belyses gjennom teoretiske- og profesjonsetiske perspektiv og gjennom utøvelse av profesjonell undervisning som didaktiske møter rettet mot elever på 5.-10. trinn og vil være gjennomgående i alle emner.

Det skal være en nær kopling mellom innhold og arbeidsmåter i lærerutdanningsfaga og praksisstudiet. Praksisstudiet skal sikre en gradvis innføring i ulike sider ved lærerprofesjonen, progresjon i opplæringen og sammenheng med undervisningen og faga. Praksisstudiet på praksisskolen skal være en arena for systematisk læring og øvelse ved at praksislærer i samarbeid med UiS tilrettelegger for læring gjennom øvingssituasjoner og veiledning. Studentene skal første året, i samarbeid med medstudenter, planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning under veiledning av praksislærere og faglærere. Dette prinsippet gjelder alle aktiviteter og oppgaver som studentene skal øve seg på i praksis.

Læringsutbytte praksisstudium 2. år 4. semester

Hovedtema er læreren i møte med elevmangfoldet, elevenes læring og tilpasset opplæring

Kunnskap

Kandidaten har kunnskap om

- gjeldende nasjonalt og lokalt lov- og læreplanverk
- elevers læring som grunnlag for å legge til rette for tilpasset undervisning i det flerkulturelle klasserom
- lærerrollen i ulike fag og om kontaktlærerrollen
- kommunikasjon og samspill som grunnlag for å etablere en produktiv læringskultur.

Ferdigheter

Kandidaten kan

- samhandle og kommunisere med elever, medstudenter, kollegaer på praksisskolen og faglærere
- analysere nasjonale og lokale læreplaner med tanke på å utvikle planer for elevers læring
- planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning sammen med medstudenter, praksislærere og faglærere
- anvende systematisk observasjon av elever som grunnlag for å planlegge undervisning

Generell kompetanse

Kandidaten

- Vurdere egen lærerrolle og eget lærerarbeid i lys av læringsutbytteformuleringene som er formulert for perioden og i lys av tilbakemeldinger fra medstudenter, praksislærere og faglærere
- Kan med grunnlag i teori og forskning, diskutere og kritisk kommentere egen og andres praksis

- Har utviklet læreridentitet, kommunikasjons- og relasjons-kompetanse

Innhold

Læreren i møte med elevmangfoldet, elevenes læring og begynner-opplæring. Hvordan didaktikk utøves er fremdeles et gjennomgående tema.

Vitenskapsteori og metode og etikk er et tverrfaglig spør i dette semesteret og skal ivaretas som en innholdskomponent. Temaer om medborgerskap og det flerkulturelle samfunnet i 4. semester.

Arbeidsmetoder: Et relevant og variert utvalg forankret i K06 og praksisskolens lokale planer og basert på samarbeid med lærerutdanningsfagene i 4. semester.

Arbeidskrav:

-skrive en tekst om sin egen profesjonelle utvikling i løpet av praksisperioden, sett i lys av læringsutbytteformuleringene knyttet til ferdigheter. Vurderes og kommenteres av praksislærer.

(Øvrige arbeidskrav knyttet til fag i semesteret, se emneplan for fag.)

Det er krav om 100 % tilstedeværelse i praksisstudiet.

Vurdering: Praksis vil bli vurdert til bestått/ikke bestått, i tillegg vil det foregå løpende skikkethetsvurdering etter forskrift om skikkethet i høyere utdanning fastsatt av Kunnskapsdepartementet 31. juni 2006. Se lenke: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-06-30-859>

Undervisningsspråk: norsk

Emneevaluering: Praksisskolen gjennomfører en tidligdialog samtidig med midtveisvurderingen. UIS gjennomfører en elektronisk sluttevaluering av emnet siste dag i praksis perioden. Sluttevalueringen legges frem og drøftes i trinnmøte og et sammendrag sendes til programutvalget for GLU 5-10.

15 dager praksis 5. semester M-GLU 5-10

Praksisstudium 3. år 5. semester

Praksisstudiet har en integrerende funksjon i grunnskolelærerutdanningen, og skal være veiledet, variert og vurdert. Dette forutsetter samarbeid mellom studenter, faglærere, praksislærere og skoleledelse.

Studiets formål er å bidra til kunnskaper om å være lærer og utvikle bred kompetanse om lærerarbeidet, både når det gjelder kunnskaper og ferdigheter. Hvordan didaktikk utøves vil være et gjennomgående tema i hele praksisstudiet, i og med at didaktikk defineres som kjernen i lærerarbeidet.

Temaer belyses gjennom teoretiske- og profesjonsetiske perspektiv og gjennom utøvelse av profesjonell undervisning som didaktiske møter rettet mot elever på 5.-10. trinn og vil være gjennomgående i alle emner.

Det skal være en nær kopling mellom innhold og arbeidsmåter i lærerutdanningsfaga og praksisstudiet. Praksisstudiet skal sikre en gradvis innføring i ulike sider ved lærerprofesjonen, progresjon i opplæringen og sammenheng med undervisningen og faga. Praksisstudiet på praksisskolen skal være en arena for systematisk læring og øvelse ved at praksislærer i samarbeid med UiS tilrettelegger for læring gjennom øvingssituasjoner og veiledning. Studentene skal første året, i samarbeid med medstudenter, planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning under veiledning av praksislærere og faglærere. Dette prinsippet gjelder alle aktiviteter og oppgaver som studentene skal øve seg på i praksis.

Læringsutbytte

Kontaktlærerrollen, det psykososiale miljøet og skolen som organisasjon er hovedtemaer i praksisstudiet 3. år.

Kandidaten har

Kunnskaper om

- profesjonsrettet pedagogisk og fag-didaktisk kunnskap om læring og læreforutsetninger som grunnlag for å didaktisere fag og legge til rette for tilpasset undervisning i det flerkulturelle klasserom
- elever, elevers læreforutsetninger og barn i vanskelige situasjoner generelt og på 5.-10. trinn ved den aktuelle praksisskole spesielt
- lærerprofesjonen og profesjonell yrkesutøvelse
- profesjonsetikk
- skolen som lærende organisasjoner og profesjonelle fellesskap
- det helhetlige skoleløpet og overgangene mellom barneskole - ungdomsskole og ungdomsskole og videregående skole
- overgangen utdanning og yrke og det å være nyutdannet lærer

Ferdigheter i

- å utvise profesjonsutøvelse gjennom å planlegge, gjennomføre, lede, vurdere og kommentere undervisningsprosesser som didaktiske møter alene og sammen med medstudenter, praksislærere og faglærere
- utøve situasjonsorientert klasseledelse

-
- å velge ut og anvende tjenlige arbeidsmåter og vurdering som grunnlag for tilpasset opplæring, inkludert digitale læringsressurser.
- Å bidra til og delta i utvikling av skolens læringsmiljø og profesjonelle fellesskap
- Å samarbeide med andre yrkesgrupper internt og eksternt

Generell kompetanse

- Kan inngå i didaktiske diskusjoner både på klasse- og skolenivå og kommentere skolens betydning i samfunnet og lærerens betydning i skolen i dag i et profesjons-etisk perspektiv
- kan analysere og vurdere relevante faglige og etiske problemstillinger og bidra til utvikling av faglige fellesskap ved den enkelte skole
- Kan kommentere egen profesjonelle utvikling som lærer og uttrykke sin egne læreridentitet så langt

Innhold

Kontaktlærerrollen, det psykososialt miljøet og skolen som organisasjon er hovedtemaer i praksisstudiet 3. år. Hvordan didaktikk utøves vil være et gjennomgående tema i hele praksisstudiet.

Digitale ferdigheter er et tverrfaglig spor i 5. semester.

Arbeidskrav:

-skrive en tekst om sin egen profesjonelle utvikling i løpet av praksisperioden, sett i lys av læringsutbytteformuleringene knyttet til ferdigheter. Vurderes og kommenteres av praksislærer og PEL-lærer.

(Øvrige arbeidskrav knyttet til fag i semesteret, se emneplan for fag.)

100 % fremmøteplikt (5. semester)

Arbeidsmetoder: Et relevant og variert utvalg forankret i K06 og praksisskolens lokale planer og basert på samarbeid med lærerutdanningsfagene i 4. semester.

Vurdering: Praksis vil bli vurdert til bestått/ikke bestått, i tillegg vil det foregå løpende skikkethetsvurdering etter forskrift om skikkethet i høyere utdanning fastsatt av Kunnskapsdepartementet 31. juni 2006. Se lenke: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-06-30-859>

Undervisningsspråk: norsk

Emneevaluering: Praksisskolen gjennomfører en tidligdialog samtidig med midtveisvurderingen. UIS gjennomfører en elektronisk sluttevaluering av emnet siste dag i praksis perioden. Sluttevalueringen legges frem og drøftes i trinnmøte og et sammendrag sendes til programutvalget for GLU 5-10.

15 dager praksis 6. semester M-GLU 5-10

Praksisstudium 3. år 6. semester

Praksisstudiet har en integrerende funksjon i grunnskolelærerutdanningen, og skal være veiledet, variert og vurdert. Dette forutsetter samarbeid mellom studenter, faglærere, praksislærere og skoleledelse.

Studiets formål er å bidra til kunnskaper om å være lærer og utvikle bred kompetanse om lærerarbeidet, både når det gjelder kunnskaper og ferdigheter. Hvordan didaktikk utøves vil være et gjennomgående tema i hele praksisstudiet, i og med at didaktikk defineres som kjernen i lærerarbeidet.

Temaer belyses gjennom teoretiske- og profesjonsetiske perspektiv og gjennom utøvelse av profesjonell undervisning som didaktiske møter rettet mot elever på 5.-10. trinn og vil være gjennomgående i alle emner.

Det skal være en nær kopling mellom innhold og arbeidsmåter i lærerutdanningsfaga og praksisstudiet. Praksisstudiet skal sikre en gradvis innføring i ulike sider ved lærerprofesjonen, progresjon i opplæringen og sammenheng med undervisningen og faga. Praksisstudiet på praksisskolen skal være en arena for systematisk læring og øvelse ved at praksislærer i samarbeid med UIS tilrettelegger for læring gjennom øvingssituasjoner og veiledning. Studentene skal første året, i samarbeid med medstudenter, planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning under veiledning av praksislærere og faglærere. Dette prinsippet gjelder alle aktiviteter og oppgaver som studentene skal øve seg på i praksis.

Læringsutbytte

Kontaktlærerrollen, det psykososiale miljøet og skolen som organisasjon er hovedtema i praksisstudiet 3. år.

Kandidaten har

Kunnskaper om

- profesjonsrettet pedagogisk og fagdidaktisk kunnskap om læring og læreforutsetninger som grunnlag for å didaktisere fag og legge til rette for tilpasset undervisning i det flerkulturelle klasserom
- lærer-profesjonen, profesjonsetikk og profesjonell yrkesutøvelse
- skolen som lærende organisasjoner og profesjonelle fellesskap
- det helhetlige skoleløpet og overgangene mellom ungdomsskole og videregående skole

Ferdigheter i

- å utvise profesjonsutøvelse gjennom å planlegge, gjennomføre, lede, vurdere og kommentere undervisningsprosesser som didaktiske møter alene og sammen med medstudenter, praksislærere og faglærere
- Å bidra til og delta i utvikling av skolens læringsmiljø og profesjonelle fellesskap
- Å samarbeide med andre yrkesgrupper internt og eksternt

Generell kompetanse

- Kan inngå i didaktiske diskusjoner både på klasse- og skolenivå og kommentere skolens betydning i samfunnet og lærerens betydning i skolen i dag i et profesjons- etisk perspektiv

- kan analysere og vurdere relevante faglige og etiske problemstillinger og bidra til utvikling av faglige fellesskap ved den enkelte skole
- Kan kommentere egen profesjonelle utvikling som lærer og uttrykke sin egne læreridentitet så langt

Innhold

Praksisperioden i 3. studieår, 6. semester i grunnskolelærerutdanningens 5-10 tilsvarer 15 arbeidsdager (GLU1.). Den skal være variert, veiledet og vurdert og foregå i grunnskolen. Kontaktlærerrollen, det psykososiale miljøet og skolen som organisasjon er hovedtema. Hvordan didaktikk utøves vil være et gjennomgående tema i hele praksisstudiet.

Digitale ferdigheter var et tverrfaglig spor i 5. semester. Akademisk lesing og skriving er et tverrfaglig spor og temaue om bærekraftig utvikling i 6. semester.

Arbeidsmetoder: Et relevant og variert utvalg forankret i K06 og praksisskolens lokale planer og basert på samarbeid med lærerutdanningsfagene i 4. semester.

Arbeidskrav:

-skrive en tekst om sin egen profesjonelle utvikling i løpet av praksisperioden, sett i lys av læringsutbytteformuleringene knyttet til ferdigheter. Vurderes og kommenteres av praksislærer og PEL-lærer.

(Øvrige arbeidskrav knyttet til fag i semesteret, se emneplan for fag.)

100 % fremmøteplikt (6. semester)

Vurdering: Praksis vil bli vurdert til bestått/ikke bestått, i tillegg vil det foregå løpende skikkethetsvurdering etter forskrift om skikkethet i høyere utdanning fastsatt av Kunnskapsdepartementet 31. juni 2006. Se lenke: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-06-30-859>

Undervisningsspråk: norsk

Emneevaluering: Praksisskolen gjennomfører en tidligdialog samtidig med midtveisvurderingen. UIS gjennomfører en elektronisk sluttevaluering av emnet siste dag i praksis perioden. Sluttevalueringen legges frem og drøftes i trinnmøte og et sammendrag sendes til programutvalget for GLU 5-10.

15 dager praksis 6. semester M-GLU 1-7

Praksisstudium 3. år 6. semester

Praksisstudiet har en integrerende funksjon i grunnskolelærerutdanningen, og skal være veiledet, variert og vurdert. Dette forutsetter samarbeid mellom studenter, faglærere, praksislærere og skoleledelse.

Studiets formål er å bidra til kunnskaper om å være lærer og utvikle bred kompetanse om lærerarbeidet, både når det gjelder kunnskaper og ferdigheter. Hvordan didaktikk utøves vil være et gjennomgående tema i hele praksisstudiet, i og med at didaktikk defineres som kjernen i lærerarbeidet.

Temaer belyses gjennom teoretiske- og profesjonsetiske perspektiv og gjennom utøvelse av profesjonell undervisning som didaktiske møter rettet mot elever på 1.-7. trinn og vil være gjennomgående i alle emner.

Det skal være en nær kopling mellom innhold og arbeidsmåter i lærerutdanningsfaga og praksisstudiet. Praksisstudiet skal sikre en gradvis innføring i ulike sider ved lærerprofesjonen, progresjon i opplæringen og sammenheng med undervisningen og faga. Praksisstudiet på praksisskolen skal være en arena for systematisk læring og øvelse ved at praksislærer i samarbeid med UIS tilrettelegger for læring gjennom øvingssituasjoner og veiledning. Studentene skal første året, i samarbeid med medstudenter, planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning under veiledning av praksislærere og faglærere. Dette prinsippet gjelder alle aktiviteter og oppgaver som studentene skal øve seg på i praksis.

Læringsutbytte

Kontaktlærerrollen, det psykososiale miljøet og skolen som organisasjon er hovedtema i praksisstudiet 3. år.

Kandidaten har

Kunnskaper om

- profesjonsrettet pedagogisk og fagdidaktisk kunnskap om læring og læreforutsetninger som grunnlag for å didaktisere fag og legge til rette for tilpasset undervisning i det flerkulturelle klasserom
- om elever, elevers læreforutsetninger og barn i vanskelige situasjoner generelt og på 1-7. trinn ved den aktuelle praksisskole spesielt
- kunnskap om skolen som lærende organisasjoner og profesjonelle fellesskap

Ferdigheter i

- å utvise profesjonsutøvelse gjennom å planlegge, gjennomføre, lede, vurdere og kommentere undervisningsprosesser og begynneropplæring som didaktiske møter alene og sammen med medstudenter, praksislærere og faglærere
- å velge ut og anvende tjenlige arbeidsmåter og vurdering som grunnlag for tilpasset opplæring
- Å bidra til og delta i utvikling av skolens læringsmiljø og profesjonelle fellesskap
- Å samarbeide med andre yrkesgrupper internt og eksternt

Generell kompetanse

- Kan inngå i didaktiske diskusjoner både på klasse- og skolenivå og kommentere skolens betydning i samfunnet og lærerens betydning i skolen i dag i et profesjons-etisk perspektiv
- kan analysere og vurdere relevante faglige og etiske problemstillinger og bidra til utvikling av faglige fellesskap ved den enkelte skole
- Kan kommentere egen profesjonelle utvikling som lærer og uttrykke sin egne læreridentitet så langt

Innhold

Praksisperioden i 3. studieår, 6. semester i grunnskolelærerutdanningens 1-7 tilsvarer 15 arbeidsdager. Den skal være variert, veiledet og vurdert og foregå i grunnskolen. Kontaktlærerrollen, det psykososiale miljøet og skolen som organisasjon er hovedtema. Hvordan didaktikk utøves vil være et gjennomgående tema i hele praksisstudiet.

Digitale ferdigheter var et tverrfaglig spor i 5. semester. Akademisk lesing og skriving er et tverrfaglig spor og temaue om bærekraftig utvikling 6. semester.

Arbeidsmetoder: Et relevant og variert utvalg forankret i K06 og praksisskolens lokale planer og basert på samarbeid med lærerutdanningsfagene i 4. semester.

Arbeidskrav:

-skrive en tekst om sin egen profesjonelle utvikling i løpet av praksisperioden, sett i lys av læringsutbytteformuleringene knyttet til ferdigheter. Vurderes og kommenteres av praksislærer og PEL-lærer.

(Øvrige arbeidskrav knyttet til fag i semesteret, se emneplan for fag.)

100 % fremmøteplikt (6. semester)

Vurdering: Praksis vil bli vurdert til bestått/ikke bestått, i tillegg vil det foregå løpende skikkethetsvurdering etter forskrift om skikkethet i høyere utdanning fastsatt av Kunnskapsdepartementet 31. juni 2006. Se lenke: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-06-30-859>

Undervisningsspråk: norsk

Emneevaluering: Praksisskolen gjennomfører en tidligdialog samtidig med midtveisvurderingen. UiS gjennomfører en elektronisk sluttevaluering av emnet siste dag i praksis perioden. Sluttevalueringen legges frem og drøftes i trinnmøte og et sammendrag sendes til programutvalget for GLU 1-7.

Emneplan Profesjonsrettet pedagogikk 1-7

1. Emnekode: GLMxxxx, Bachelor
2. Antall studiepoeng: **30**
3. Navn på emnet (bokmål/nynorsk og engelsk):
Profesjonsrettet pedagogikk 1-7/ profesjonsretta pedagogikk 1-7/profession- oriented pedagogy 1-7
4. Undervisningsspråk: **Norsk**
5. Semester (høst/vår): **Høst**
6. Studierett (Hvilke(t) studieprogram er emnet knyttet til):
Master grunnskolelærerutdanning 1-7
7. Forkunnskapskrav: **Bestått GLM1100 og GLM1200**
8. Anbefalte: **Ingen**
9. Innhold:
Sammen med Pedagogikk og elevkunnskap skal Profesjonsrettet pedagogikk bidra til å gi studentene utvidet forståelse om sentrale pedagogiske problemstillinger med særskilt relevans for 1.-7. trinn. Studenter som ønsker å ta en profesjonsrettet mastergrad, må velge dette emnet. Emnet skal gi studentene mulighet til fordype seg i tre sentrale tematikker, og er derfor strukturert gjennom tre enheter:
  1. **Mangfold og deltakelse;**
  2. **Begynneropplæring i lesing og skriving**
  3. **Sosiale og emosjonelle vansker**

Del 1 Mangfold og deltakelse

I delemnet vil flere perspektiver knyttet til lærerens tilrettelegging av undervisning i et inkluderende og mangfoldig klasserom bli utdypet og videreført. Målet er økt innsikt i inkluderende og ekskluderende prosesser i skoler og klasserom. Med utgangspunkt i et deltakelsesperspektiv på læring vil studiet gi kompetanse for tilrettelegging og vurdering av elevers læringsprosesser.

Del 2 Begynneropplæring i lesing og skriving

Leseferdigheter er både en forutsetning for deltakelse og samtidig en ferdighet som kan skape klasseskiller sosialt og kulturelt. I dette delemnet vil studentene møte et helhetlig perspektiv på lesing og få forskningsbasert kunnskap om hvordan skolen så tidlig som mulig kan bidra til å utjevne forskjeller slik at elever i størst mulig grad skal oppleve å lykkes med lesing.

Del 3 Sosiale og emosjonelle vansker

Delemnet skal gi studentene forståelse om sosiale og emosjonelle vansker, hva som kan være årsaken til disse, samt hvordan skolen kan forebygge, avdekke og avhjelpe disse vanskene. Faktorer både på individ og systemnivå vil bli vektlagt, samt interaksjonen mellom faktorene på de ulike nivåene.

10. Læringsutbytte:

En kandidat med fullført og bestått emne skal ha følgende læringsutbytte:

Modul 1:

Kunnskap:

- Ha kunnskap om framveksten av inkluderende pedagogikk med fokus på mangfold, deltakelse og læring
- Ha kunnskap om sammenhengen mellom læring, kommunikasjon og deltakerprosesser
- Ha kunnskap om begrepet tilpasset opplæring i norske styringsdokumenter og i forskning om skolen

Ferdigheter:

- Kunne analysere og forholde seg kritisk og konstruktivt til vilkår for deltakelse i skole og klasserom

Generell kompetanse:

- Kunne analysere og reflektere over faglige og etiske problemstillinger knyttet til læreres arbeid i det mangfoldige klasserommet

Modul 2:

Kunnskap:

- Ha forskningsbasert kunnskap om utvikling av lese- og skriveferdigheter
- Ha kunnskap om metoder i begynneropplæringen i lesing og om forebygging av lese- og skrivevansker

Ferdigheter:

- Kunne vurdere, analysere og begrunne undervisningsopplegg, metoder og materiell knyttet til begynneropplæring i lesing og skriving i lys av en helhetlig tenkning om leseopplæring
- Kunne vurdere elevers lese- og skriveutvikling, kartlegge ferdigheter og tilpasse begynneropplæringen i lesing og skriving for elever med ulike ferdigheter

Generell kompetanse:

- Kunne legge til rette for at elever utvikler gode lese- og skriveferdigheter og blir skriftkyndige deltakere i skolen og på sosiale arenaer

Modul 3:

Kunnskap:

- Ha kunnskap om individuelle og kontekstuelle risikofaktorer for sosiale og emosjonelle vansker
- Ha kunnskap om generell pedagogisk tilnærming, samt spesielle tiltak, på individ og systemnivå, i møte med barn/elever som viser sosiale og emosjonelle vansker

Ferdigheter:

- Kunne analysere risikofaktorer og uttrykksformer, både på individ og systemnivå, knyttet til sentrale former for sosiale og emosjonelle vansker
- Kunne arbeide selvstendig med forebygging og problemløsning, både på individ og systemnivå, knyttet til sosiale og emosjonelle vansker

Generell kompetanse:

- Ha en grunnleggende forståelse av hva sosiale og emosjonelle vansker innebærer og hva som kan være risikofaktorer for denne type vansker
- Kunne forebygge, avdekke og avhjelpe sosiale og emosjonelle vansker og legge best mulig til rette for læring for barn/elever med denne type vansker

11. Arbeidsformer:

Forelesninger, gruppeoppgaver, diskusjoner, artikkelanalyser, refleksjonslogg og casediskusjoner

12. Vilkår for å gå opp til eksamen:

Det vil være tre skriftlige arbeidskrav (et arbeidskrav knyttet til hvert delemne). Hver tekst skal være på 2500 (+/- 10 %) ord og vurderes til godkjent/ikke godkjent. En bearbeidet versjon av hver tekst legges inn i eksamensmappen.

13. Eksamen:

Mappevurdering: Tre skriftlige tekster skal inn i mappen. Disse er bearbeidede versjoner av Arbeidskravet. Hver tekst skal være på 2500 ord +/- 10 %.

- a. Karaktersetting: **Gradert karakter A-F**
- b. Tillatte hjelpemiddel:
Alle hjelpemidler

14. Litteratur/pensum:

Del 1: Mangfold og deltakelse

Fandrem, H., Haus, S., Johannessen, Ø.L. (2015) Dette er Sevgi, hun er tyrkisk eller ...? Et kritisk blikk på kulturperspektivet i utdanningsfaglig, sosialfaglig og helsefaglig profesjonsutøvelse. I E.

- Klippenborg (red) *Når verden banker på. Nye utfordringer for profesjonsutøvelse* (s. 135-156). Bergen: Fagbokforlaget. [22 sider]
- Florian, L., & Black-Hawkins, K. (2010) Exploring inclusive pedagogy. *British Educational Research Journal*, 37:5, p. 813-828. [ca 15 sider]
- Hart, S., Dixon, A., Drummond, M. J., & McIntyre, D. (2004). *Learning without Limits* Maidenhead: Open University Press. [utvalgte kapitler]
- Haug, P (2014). *Dette vet vi om inkludering*. Gyldendal. [ca 45 sider]
- Haug, P. (2011). God opplæring for alle - eit felles ansvar. *Norsk pedagogisk tidsskrift*, 2, 129-139.[ca 10 sider]
- Haug, P. (2017). Å møte mangfoldet i opplæringa. In P. Haug (Ed.), *Spesialundervisning. Innhold og funksjon* (pp. 9-30). Oslo: Samlaget. [ca 20 sider]
- Nevøy, A, & Ohna, S.E. (2014). *Spesialundervisning, bilder fra skole Norge. En analyse av spesialundervisningens dynamikk*. UiS rapport. [ca 80 sider] (<http://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/219791/1/Spesialundervisning.pdf>)
- Ohna, S. E., Nevøy, A., & Moen, V. (2007). Kollektivt inkluderende og individuelt tilpasset opplæring, en gyldig mulighet eller en foreldet drøm? *Norsk pedagogisk tidsskrift*, 4, 329-343. [ca 15 sider]
- Persson, B., Persson, E. (2012). Inkludering och måluppfyllelse, att nå framgång med alla elever. Stockholm: Liber. [ca 150 sider].
- Säljö, R. (2016) *Læring. En introduksjon til perspektiver og metaforer. Kap 1 + kap. 5-8*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk [ca 117 sider].
- Vislie, L. (2003). Inkluderende opplæring: Idégrunnlag og politikk. Utopi-realitet? *Spesialpedagogikk*, nr. 6/03 s 4-14. [10 sider]
- Thuen, H (2017) Den norske skolen. Utdanningssystemets historie (del 5. «En skole for prestasjon») s. 179-144. [ca 65 sider]
- Wittek, L. (2011). *Skolens undervisning – der læreprosesser møtes*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk [Utvalgte kapitler]

Del 2: Begynneropplæring i lesing og skriving

- Jones, C. D., Clark, S. K., & Reutzell, D. R. (2012). Enhancing Alphabet Knowledge Instruction: Research Implications and Practical Strategies for Early Childhood Educators. *Early Childhood Education Journal*, 1-9. doi:10.1007/s10643-012-0534-9
- Kikas, E., Pakarinen, E., Soodla, P., Peets, K., & Lerkkanen, M.-K. (2017). Associations Between Reading Skills, Interest in Reading, and Teaching Practices in First Grade. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 1-18. doi:10.1080/00313831.2017.1307272
- Lundetræ, K., Solheim, O. J., Schwippert, K., & Uppstad, P. H. (in press). Protocol: 'On Track', a group-randomized controlled trial of an early reading intervention. *International Journal of Educational Research*.
- Lundetræ, K., & Tønnessen, F. E. (red.). (2014). *Å lykkes med lesing: Tidlig innsats og tilpasset leseopplæring*. (Kapittel 1, 3, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Melby-Lervåg (2011). Effekten av språkstimulering i førskolealder på senere leseforståelse: Hva kan forskning fortelle oss? *Spesialpedagogikk*. 76 (2) s. 41- 51

National Reading Panel (2000). *Teaching children to read: An Evidence-based Assessment of the Scientific Research Literature on reading and Its Implications for Reading Instruction*. Summary (33 s.)

Piasta, S. B. (2014). Moving to Assessment-Guided Differentiated Instruction to Support Young Children's Alphabet Knowledge. *Reading Teacher*, 68(3), 202-211. doi:10.1002/trtr.1316

Slavin, R. E., Lake, C., Davis, S., & Madden, N. A. (2011). Effective programs for struggling readers: A best-evidence synthesis. *Educational Research Review*, 6(1), 1-26. doi:http://dx.doi.org/10.1016/j.edurev.2010.07.002

Tønnessen, F. E., & Uppstad, P. H. (2014). Leseferdighet. I K. Lundetræ & F. E. Tønnessen (red.), *Å lykkes med lesing: Tidlig innsats og tilpasset leseopplæring* (s. 115-136). Oslo: Gyldendal Akademisk.

Weiser, B., & Mathes, P. (2011). Using Encoding Instruction to Improve the Reading and Spelling Performances of Elementary Students At Risk for Literacy Difficulties. *Review of Educational Research*, 81(2), 170-200. doi:10.3102/0034654310396719

Del 3: Sosiale og emosjonelle vansker

Bru E., Idsøe, E.C., & Øverland, K (2016). Psykisk helse i skole. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 1,4,6,8 og 13-15

Card, N. L. & Little, T. D. (2007). Differential Relations of Instrumental and Reactive Aggression With Maladjustment: Does Adaptivity Depend on Function? I: Patricia H. Hawley, Todd D.

Fandrem, H. (2011). Mangfold og mestring i barnehage og skole: Migrasjon som risikofaktor og ressurs. Kristiansand: Høgskoleforlaget. s. 49 - 128.

Frønes, I. (2008). Sosial kompetanse, samfunnsutvikling og sosialisering. *Barn*, 26 (1), 9-25.

Nordanger, D.Ø. & Braarud, H.C. (2014). Regulering som nøkkelbegrep og toleransevinduet som modell i en ny traumepsykologi. *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*, 531-536, Vol.51

Ogden, T. (2015). *Sosial kompetanse og problematferd blant barn og unge*. Kapittel 1: Atferdsproblemer blant barn og unge, s.12-56. Kapittel 8: Sosial kompetanse hos barn og unge, s. 225-248, og kapittel 9: Sosial læring hos barn og unge, s. 251-279. Oslo: Gyldendal.

Raundalen, M., & Schultz, J.-H. (2006) *Krisepedagogikk*. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 1, 2 og 4, og s. 184-187 om krisehåndtering.

Roland, E. (2014). *Mobbingsens psykologi*. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 5, s 43-58

Roland E. (2015). *Problemløsningsmodeller*: Oslo: Universitetsforlaget. Kap 1, s.17-29, kap.4,s.61-77 og kap.11, s.170-181

Vitaro, F. & Brendgen M. (2005): Proactive og reactive aggression. I: R. E. Tremblay m fl. (Eds.) *Developmental origins of aggression*. New York: Guilford Press. S. 178 - 201.

Vaaland, G.S., Idsøe, T. & Roland, E. (2010). Aggressiveness and disobedience. *Scandinavian Journal of Educational Research* 2011, 55, (1) pp. 1-22.

Wubbels, T. (2011). An international perspective on classroom management: what should prospective teachers learn? *Teaching Education*, 22(2), 113-131.

- a. For emner med særlige behov for kontinuerlig oppdatert pensumlitteratur kan dekan gi dispensasjon til å oppdatere pensumlitteraturen underveis i studiet. I slike tilfeller skal faglærer fortløpende bekjentgjøre all supplerende pensumlitteratur for studentene gjennom studiets LMS (Canvas).6h
15. Privatister: (Det skal angis hvorvidt emnet er åpent for privatister. Eventuell egen prøveform for privatister skal beskrives.):
NEI
16. Studiepoengreduksjon (Studiepoengreduksjon skal angis med emnekode, emneversjon, emnenavn og antall studiepoeng. Dette vil i stor grad gjelde nye MGL-emner som overlapper med de forutgående GLU-emnene):
Ingen
17. Studentevaluering (Rutiner for studentevaluering og øvrige ordninger for kvalitetssikring skal beskrives. En variant ved IGIS er:
Tidligdialog gjennomføres hvert semester og det etableres et fagutvalg med studentrepresentanter. I tillegg evalueres emnet minst hvert tredje år, i tråd med fakultetets regler for kvalitetssikring
18. Ansvarlig fakultet og institutt (Fakultetets/instituttets navn skal angis her. For studier med tilknytning til flere institutt og/eller fakultet skal alle involverte enheter angis. Emneplanen skal også presisere hvilket fakultet som har det faglige og administrative ansvaret for studiet.):
Fakultet for utdanningsvitenskap og humaniora. Institutt for grunnskolelærerutdanning, idrett og spesialpedagogikk.
19. Emneansvarlig og evt. andre fagpersoner i emnet skal oppgis (trenger ikke være navngitt i søknaden, men må være klar når studiet publiseres):
Stein Erik Ohna, Marieke Bruin, Nina Helgevold, Lars Helle, Kjersti Lundetræ

Emneplan

Profesjonsrettet pedagogikk 5-10

1. Emnekode: GLMxxxx, Bachelornivå
2. Antall studiepoeng: **30**
3. Navn på emnet (bokmål/nynorsk og engelsk):
Profesjonsrettet pedagogikk 5-10/ profesjonsretta pedagogikk 5-10/profession- oriented pedagogy 5-10
4. Undervisningsspråk: **Norsk**
5. Semester (høst/vår): **Høst**
6. Studierett:
Master grunnskolelærerutdanning 5-10
7. Forkunnskapskrav: **Bestått MGL2100 og MGL2200**
8. Anbefalte forkunnskaper: **Ingen**
9. Innhold:
Sammen med Pedagogikk og elevkunnskap skal Profesjonsrettet pedagogikk bidra til å gi studentene utvidet forståelse om sentrale pedagogiske problemstillinger med særskilt relevans for 5-10 trinn. Studenter som ønsker å ta en profesjonsrettet mastergrad i pedagogikk, må velge dette emnet. Emnet skal gi studentene mulighet til fordype seg i tre sentrale tematikker, og er derfor strukturert gjennom tre like store enheter:
  1. **Mangfold og deltakelse;**
  2. **Undervisningspraksis på ungdomstrinnet**
  3. **Sosiale og emosjonelle vansker**

Del 1 Mangfold og deltakelse

I delemnet vil flere perspektiver knyttet til lærerens tilrettelegging av undervisning i et inkluderende og mangfoldig klasserom bli utdypet og videreført. Målet er økt innsikt i inkluderende og ekskluderende prosesser i skoler og klasserom. Med utgangspunkt i et deltakelsesperspektiv på læring vil studiet gi kompetanse for tilrettelegging og vurdering av elevers læringsprosesser.

Del 2 Undervisningspraksis på ungdomstrinnet

Modulen vil rette søkelyset mot undervisningspraksis på ungdomstrinnet. Emnet har som siktemål å diskutere grunnleggende faglige perspektiv som alle har betydning for ungdomskolelevenes læring og utvikling. Emnets røde tråd vil være en forskningsbasert tilnærming til inkluderende, praktisk og variert undervisning på ungdomstrinnet.

Kommentert [JM1]: Se kommentarer til 1-7.
Interessant valgemme!

Del 3 Sosiale og emosjonelle vansker

Modulen skal gi studentene forståelse om sosiale og emosjonelle vansker, hva som kan være årsaken til disse, samt hvordan skolen kan forebygge, avdekke og avhjelpe disse vanskene.

Faktorer både på individ og systemnivå vil bli vektlagt, samt interaksjonen mellom faktorene på de ulike nivåene.

10. Læringsutbytte:

En kandidat med fullført og bestått emne skal ha følgende læringsutbytter:

Modul 1:

Kunnskap:

- Ha kunnskap om framveksten av inkluderende pedagogikk med fokus på mangfold, deltakelse og læring
- Ha kunnskap om sammenhengen mellom læring, kommunikasjon og deltakerprosesser
- Ha kunnskap om begrepet tilpasset opplæring i norske styringsdokumenter og i forskning om skolen

Ferdigheter:

- Kunne analysere og forholde seg kritisk og konstruktivt til vilkår for deltakelse i skole og klasserom

Generell kompetanse:

- Kunne analysere og reflektere over faglige og etiske problemstillinger knyttet til læreres arbeid i det mangfoldige klasserommet

Modul 2:

Kunnskap:

- Ha utviklet forskningsbasert kunnskap om hva som kjennetegner ungdomstrinnelevne
- Ha kunnskap om hvordan praktiske, relevante og varierte arbeids- og vurderingsmåter kan tilpasses ulike elevforutsetninger

Ferdigheter:

- Kunne anvende kunnskap om elevforutsetninger til å tilpasse undervisning og arbeidsmåter
- Kunne anvende læringsrettede vurderingsaktiviteter i ulike fag

Generell kompetanse:

- Kan planlegge, gjennomføre og vurdere praktisk og variert undervisning på ungdomstrinnet med utgangspunkt i gjeldende læreplanverk

Modul 3:

Kunnskap:

- Ha kunnskap om individuelle og kontekstuelle risikofaktorer for sosiale og emosjonelle vansker
- Ha kunnskap om generell pedagogisk tilnærming, samt spesielle tiltak, på individ og systemnivå, i møte med barn/elever som viser sosiale og emosjonelle vansker

Ferdigheter:

- Kunne analysere risikofaktorer og uttrykksformer, både på individ og systemnivå, knyttet til sentrale former for sosiale og emosjonelle vansker
- Kunne arbeide selvstendig med forebygging og problemløsning, både på individ og systemnivå, knyttet til sosiale og emosjonelle vansker

Generell kompetanse:

- Ha en grunnleggende forståelse av hva sosiale og emosjonelle vansker innebærer og hva som kan være risikofaktorer for denne type vansker
- Kunne forebygge, avdekke og avhjelpe sosiale og emosjonelle vansker og legge best mulig til rette for læring for barn/elever med denne type vansker

11. Arbeidsformer:

Forelesninger, gruppeoppgaver, diskusjoner, arbeid med digitale læringsredskaper, artikkelanalyser og casediskusjoner

12. Vilkår for å gå opp til eksamen:

Det vil være tre skriftlige arbeidskrav (et arbeidskrav knyttet til hvert delemne).
Hver tekst skal være på 2500 (+/- 10 %) ord og vurderes til godkjent/ikke godkjent. En bearbeidet versjon av hver tekst legges inn i eksamensmappen.

13. Eksamen:

Mappevurdering. Tre skriftlige tekster skal inn i mappen. Disse er bearbeidede versjoner av Arbeidskravet. Hver tekst skal være på 2500 ord +/- 10 %.

- Karaktersetting:
Gradert karakter A-F
- Hjelpemiddel:
Alle hjelpemidler

14. Litteratur/pensum:

Modul 1: Mangfold og deltakelse

- Fandrem, H., Haus, S., Johannessen, Ø.L. (2015) Dette er Sevgi, hun er tyrkisk eller ...? Et kritisk blikk på kulturperspektivet i utdanningsfaglig, sosialfaglig og helsefaglig profesjonsutøvelse. I E. Klippenberg (red) *Når verden banker på. Nye utfordringer for profesjonsutøvelse* (s. 135-156). Bergen: Fagbokforlaget. [22 sider]
- Florian, L., & Black-Hawkins, K. (2010) Exploring inclusive pedagogy. *British Educational Research Journal*, 37:5, p. 813-828. [ca 15 sider]
- Hart, S., Dixon, A., Drummond, M. J., & McIntyre, D. (2004). *Learning without Limits* Maidenhead: Open University Press. [utvalgte kapitler]
- Haug, P. (2014). *Dette vet vi om inkludering*. Gyldendal. [ca 45 sider]
- Haug, P. (2011). God opplæring for alle - eit felles ansvar. *Norsk pedagogisk tidsskrift*, 2, 129-139. [ca 10 sider]
- Haug, P. (2017). Å møte mangfoldet i opplæringa. In P. Haug (Ed.), *Spesialundervisning. Innhold og funksjon* (pp. 9-30). Oslo: Samlaget. [ca 20 sider]
- Nevøy, A., & Ohna, S.E. (2014). *Spesialundervisning, bilder fra skole Norge. En analyse av spesialundervisningens dynamikk*. UiS rapport. [ca 80 sider] (<http://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/219791/1/Spesialundervisning.pdf>)
- Ohna, S. E., Nevøy, A., & Moen, V. (2007). Kollektivt inkluderende og individuelt tilpasset opplæring, en gyldig mulighet eller en foreldet drøm? *Norsk pedagogisk tidsskrift*, 4, 329-343. [ca 15 sider]
- Persson, B., Persson, E. (2012). Inkludering och måloppfyllelse, att nå framgång med alla elever. Stockholm: Liber. [ca 150 sider].
- Säljö, R. (2016) *Læring. En introduksjon til perspektiver og metaforer. Kap 1 + kap. 5-8. Oslo: Cappelen Damm Akademisk* [ca 117 sider].
- Vislie, L. (2003). Inkluderende opplæring: Idégrunnlag og politikk. Utopi-realitet? *Spesialpedagogikk*, nr. 6/03 s 4-14. [10 sider]
- Thuen, H (2017) Den norske skolen. Utdanningssystemets historie (del 5. «En skole for prestasjon») s. 179-144. [ca 65 sider]
- Wittek, L. (2011). *Skolens undervisning – der læreprosesser møtes*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk [Utvalgte kapitler]

Modul 2: Undervisningspraksis på ungdomstrinnet

- Andreassen, R (2014): «Læringsstrategier». I: Heldal Stray & Wittek (red): *Pedagogikk – en grunnbok*. Oslo: Cappelen Damm (15 s)
- Bjørnstad, E (2014): «Undervisnings- og arbeidsformer i klasserommet». I: Heldal Stray & Wittek (red): *Pedagogikk – en grunnbok*. Oslo: Cappelen Damm (10 s)
- Erstad O & I. Smette (2017): *Ungdomsskole og ungdomsliv*. Oslo: Cappelen Damm (160 s).
- Federici, R. A & Skaalvik E. M (2013): “Lærer–elev-relasjonen – betydning for elevenes motivasjon og læring». I *Bedre skole* nr. 1 2013 (5 s)
- Gamlem, S. M (2015): *Tilbakemelding for læring og utvikling*. Oslo: Gyldendal (140 s)
- Wittek, L (2011): *Skolens undervisning – der læreprosesser møtes*. Oslo: Cappelen Damm (200 s)

Modul 3: Sosiale og emosjonelle vansker

- Bru E., Idsøe, E.C., & Øverland, K (2016). Psykisk helse i skole. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 1,4,6,8 og 13-15

Card, N. L. & Little, T. D. (2007). Differential Relations of Instrumental and Reactive Aggression With Maladjustment: Does Adaptivity Depend on Function? I: Patricia H. Hawley, Todd D.

Fandrem, H. (2011). Mangfold og mestring i barnehage og skole: Migrasjon som risikofaktor og ressurs. Kristiansand: Høgskoleforlaget. s. 49 - 128.

Frønes, I. (2008). Sosial kompetanse, samfunnsutvikling og sosialisering. *Barn*, 26 (1), 9-25.

Nordanger, D.Ø. & Braarud, H.C. (2014). Regulering som nøkkelbegrep og toleransevinduet som modell i en ny traumepsykologi. *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*, 531-536, Vol.51

Ogden, T. (2015). *Sosial kompetanse og problematferd blant barn og unge*. Kapittel 1: Atferdsproblemer blant barn og unge, s.12-56. Kapittel 8: Sosial kompetanse hos barn og unge, s. 225-248, og kapittel 9: Sosial læring hos barn og unge, s. 251-279. Oslo: Gyldendal.

Raundalen, M., & Schultz, J.-H. (2006) *Krisepedagogikk*. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 1, 2 og 4, og s. 184-187 om krisehåndtering.

Roland, E. (2014). *Mobbingsens psykologi*. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 5, s 43-58

Roland E. (2015). *Problemløsningsmodeller*. Oslo: Universitetsforlaget. Kap 1, s.17-29, kap.4,s.61-77 og kap.11, s.170-181

Vitaro, F. & Brendgen M. (2005): Proactive og reactive aggression. I: R. E. Tremblay m fl. (Eds.) *Developmental origins of aggression*. New York: Guilford Press. S. 178 - 201.

Vaaland, G.S., Idsøe, T. & Roland, E. (2010). Aggressiveness and disobedience. *Scandinavian Journal of Educational Research* 2011, 55, (1) pp. 1-22.

Wubbels, T. (2011). An international perspective on classroom management: what should prospective teachers learn? *Teaching Education*, 22(2), 113-131.

15. Privatister: **NEI**

16. Studiepoengreduksjon:
Ingen

17. Studentevaluering:
Tidligdialog gjennomføres hvert semester og det etableres et fagutvalg med studentrepresentanter. I tillegg evalueres emnet minst hvert tredje år, i tråd med fakultetets regler for kvalitetssikring

18. Ansvarlig fakultet og institutt: **Fakultet for utdanningsvitenskap og humaniora. Institutt for grunnskolelærerutdanning, idrett og spesialpedagogikk.**

19. Emneansvarlig og evt. andre fagpersoner:
Stein Erik Ohna, Marieke Bruin, Nina Helgevold, Lars Helle

Emneplan: Culture & critical literacies pedagogy in the EFL classroom

1. Emnekode:

MGLxxx, level 2

2. Antall studiepoeng: 15

3. Navn på emnet (bokmål/nynorsk og engelsk):

Culture & critical literacies pedagogy in the EFL classroom

4. Undervisningsspråk: English

5. Semester (høst/vår): Autumn

6. Studierett (Hvilke(t) studieprogram er emnet knyttet til):

Grunnskolelærer for trinn 1–7, master

Grunnskolelærer for trinn 5–10, master

7. Forkunnskapskrav:

In order to take this course, the students need to:

- have passed the following courses: MGLxxx, MGLxxx, MGLxxx, MGLxxx or an IKS equivalent

8. Anbefalte forkunnskaper:

- have reached the CEFR C1 level in English in reading, writing, speaking and listening.

9. Innhold:

The course builds on the knowledge and skills students have acquired in *English language, literature and culture*. It aims to introduce the major concepts and research findings related to critical literacies pedagogy, multiliteracies pedagogy and critical performative pedagogy and their application to EFL teaching and classroom research. Issues considered include diversity, positioning, voice, agency and access within English language texts and within the EFL classroom. Students will apply their knowledge of critical literacies pedagogy to the selection and development of materials and activities for use in the EFL classroom and examine their own classroom teaching experiences through critical performative practices.

10. Læringsutbytte:

Knowledge

After completing the course, the student will have knowledge of:

- the major theories underlying critical literacies pedagogy, multiliteracies pedagogy and critical performative pedagogy and their application to the EFL classroom
- the relationship between language, culture, literacy and power and its influence on the enactment of teaching at the classroom level
- global varieties of English and the implications of English language choice and text selection in the multilingual and multicultural EFL classroom
- non-canonical texts and materials for use in the EFL classroom, including children's and young adult literature, indigenous, postcolonial and migrant literature, and digital and film-based media
- arts-based, experiential, and dialogical literature approaches for fostering intercultural competence and critical literacy skills
- arts-based qualitative research methods, ethnographic research methods and critical discourse analysis related to critical literacies pedagogy

Skills

After completing the course, the student will be able to:

- identify multiple perspectives within texts and critically evaluate these for discourses of race, ethnicity, gender, sexual orientation, poverty and class
- select, critically evaluate and adapt canonical and non-canonical texts and materials for use within the EFL classroom using a critical literacies framework
- use arts-based, experiential, and dialogical literature approaches to develop students' intercultural competence and critical literacy skills
- find, refer to and reflect upon relevant English language research literature related to critical literacies pedagogy and use it in academic argumentative texts

General competencies

The student will be able to:

- use academic English confidently and functionally in spoken and written discourse when discussing critical literacies pedagogy and presenting literary and cultural materials selection for use in the EFL classroom
- apply their knowledge of critical literacies pedagogy and arts-based, experiential, and dialogical approaches to literature to further develop their own intercultural competence and critical literacy skills
- apply their knowledge of critical literacies pedagogy and research methods to their EFL teaching practice and classroom research

11. Arbeidsformer:

This course will include a combination of lectures, seminars, student logs, student presentations/performances, and materials development. Much of the course content is not age specific and for that reason many topics will be presented to both groups at the same time. However, some of these topics will be contextualised and discussed at a deeper level in separate GLU1-7 & GLU5-10 seminar groups. Students are expected to

work on individual and group assignments in study groups and develop critical literacy curricula and lesson plans.

12. Vilkår for å gå opp til eksamen:

1. Students need to complete 2/3 of their teaching practice.
2. Students must attend a minimum of 70% of all lectures and seminars.
Students may be asked to cover any topics missed by completing additional course work.
3. Students will record personal reflections on course content in weekly logs
4. Students will present and critically evaluate a text of their choice for use in the EFL classroom using a critical literacies framework
5. Following their teaching practice, students will participate in a critical performative unit to evaluate their EFL teaching experiences.

13. Eksamen:

Exam

	Weight	Duration	Marks	Aid
Home exam (3500-4000 words)	60/100	10 days	A - F	
Pair/Group oral presentation	40/100 (15% of the grade based on the group performance, 25% on individual performance)	1 hour	A - F	Power point presentation, handouts

14. Litteratur/pensum:

Literature list

- Bean, T. W. & Moni, K. (2003) Developing students' critical literacy: Exploring identity construction in young adult fiction. *Journal of adolescent & adult literacy*. 46:8. 638-648.
- Bland, J. (2013). Critical cultural literacy in the EFL-literature classroom. *Children's literature and learner empowerment: children and teenagers in English language education*. London: Bloomsbury, 207-253.

- Borsheim-Black, C. et al. (2014). Critical literature pedagogy: teaching canonical literature for critical literacy. *Journal of Adolescent & Adult Literacy* 58(2). 123–133.
- Branscombe, M. & Schneider, J. J. (2013) Embodied discourse: using tableau to explore preservice teachers' reflections and activist stances. *Journal of language and literacy education*, 9(1), 95-113.
- Cahill, H. (2006) Research acts: using the drama workshop as a site for conducting participatory action research, *NJ: Drama Australia Journal*, 30:2, 61-72.
- Canagarajah, S. (2005). Critical pedagogy in L2 learning and teaching. In E. Hinkel (Ed.), *Handbook of research in second language teaching and learning*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, 931-949.
- Cummins, J. et al. (2005). Affirming identity in multilingual classrooms. *Educational leadership* 63(1), 38-43.
- Dolan, A. M. (2014) Intercultural education, picturebooks and refugees: approaches for language teachers. *Children's literature in English language education. CLELE journal*. 2:1, 92-109.
- Fajardo, M. F. A review of critical literacy beliefs and practices of English language learners and teachers. *University of Sydney papers in TESOL*, 10, 29-56.
- Fenner, A.-B. (2013). Promoting intercultural competence and bildung through foreign language textbooks in Eisenmann, M. & Summer, T. (Eds.) *Basic issues in EFL teaching*. Heidelberg: Winter, 371-384.
- Harman, R. & Smagorinsky P. (2014) A critical performative process: supporting the second-language literacies and voices of emergent bilingual learners, *Youth theatre journal*, 28(2), 147-164.
- Louis, R. (2005). Performing English, performing bodies: a case for critical performative language pedagogy. *Text and performance quarterly*, 25(4), 334-353.
- New London Group. (1996). A pedagogy of multiliteracies: Designing social futures. *Harvard Educational Review*. Spring 1996. 66:1. 60-92.
- Rashidi, N. & Safari, F. (2011). A model for EFL materials development within the framework of critical pedagogy. *English Language Teaching*, 4(2), 250-259.
- Rozansky, C. L., & Aagesen, C. (2010). Low-achieving readers, high expectations: image theatre encourages critical literacy. *Journal of adolescent & adult literacy*, 53(6), 458-466.
- Short, K. G. (2009). Critically reading the word and the world: building intercultural understanding through literature. *Bookbird: a journal of international children's literature*, 47(2), 1-10.
- Vasquez, V. M. et al. (2013). *Negotiating critical literacies with teachers: theoretical foundations and pedagogical resources for pre-service and in-service contexts*. Abington: Routledge.

Selected chapter(s) in

- Byram, M., & Fleming, M. (Eds.) (1998). *Language learning in intercultural perspective: approaches through drama and ethnography*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Fenner, A.-B. (Ed.) (2001). *Cultural awareness and language awareness based on dialogic interaction with texts in foreign language learning*, Graz, Council of Europe.

- Freire, P. (1990). *The pedagogy of the oppressed*. London: Penguin.
- Janks, H. (2010). *Literacy and power*. London: Routledge.
- McGillis, R. (2000). *Voices of the other: children's literature and the postcolonial context*. New York: Garland.
- Rogers, R. (Ed.) (2011) *An introduction to critical discourse analysis in education*. 2nd ed. New York: Routledge.
- Winograd, K. (Ed.). (2014) *Critical literacy and young learners: connecting classroom practice to the Common Core*. Hoboken: Taylor & Francis.

Picturebooks and graphic novels

- Browne, A. (1998) *Voices in the park*.
- Hosseini, K. & Celoni, F. (2011) *The kite runner: graphic novel*.
- Mobin-Udin, A. (2005) *My name is Bilal*.
- Recorvits, H. (2003) *My name is Yoon*.
- Satrapi, M. (2007) *The complete Persepolis*.
- Tan, S. (2006) *The arrival*.

Novels and short stories

- Adichie, C. N. (2003) *Purple hibiscus: a novel*.
- Ihimaera, W. (1987) *The whale rider*.
- Lee, H. (1960). *To kill a mockingbird*.
- Nye, N. S. (1997) *Habibi*.
- Orwell, G. (1934) *Burmese Days*.
- Roy, A. (1997) *The god of small things*.
- Silko, L. M. (1981). *Lullaby*.
- Walker, A. (1973). *Everyday use*.

Additional resources for materials selection and activity development:

- Byram, M., Gribkova, B. & Starkey, H. (2002) *Developing the intercultural dimension in language teaching: a practical introduction for teachers*. Language policy division, Council of Europe, Strasbourg.
- Janks, H. et al. 2014. *Doing critical literacy. Texts and activities for students and teachers*. New York & London: Routledge.
- Schneider, J., Crumpler, T. P. & Rogers, T. (2006) *Process drama and multiple literacies: addressing social, cultural and ethical issues*. Portsmouth, NH: Heinemann.
- Cahnmann-Taylor et al. (2010) *Teachers act up!: creating multicultural learning communities through theatre*. New York: Teachers college press.

15. Privatister: NEI

16. Studiepoengreduksjon:

17. Studentevaluering:

Student evaluation of all courses plays a central role in the quality assurance system at UiS. At IGIS this takes place in two ways: through student evaluation at the

beginning and at the end of the course. The Faculty of Humanities has responsibility for this and has designed evaluation tools for the purpose.

18. Ansvarlig fakultet og institutt (Fakultetets/instituttets navn skal angis her. For studier med tilknytning til flere institutt og/eller fakultet skal alle involverte enheter angis. Emneplanen skal også presisere hvilket fakultet som har det faglige og administrative ansvaret for studiet.):

Fakultet for utdanningsvitenskap og humaniora
Institutt for grunnskolelærerutdanning, idrett og spesialpedagogikk

19. Emneansvarlig:

Silje Normand

Emneplan

Følgende punkter er obligatoriske i alle emneplaner.

1. Emnekode: MGLxxx, nivå 2
2. Antall studiepoeng: 15
3. Navn på emnet (bokmål/nynorsk og engelsk): *Second language acquisition (SLA) and first and second language literacy development*
Fokus på språk i utvikling, og første- og andrespråk lese- og skriveopplæring og utvikling
4. Undervisningsspråk: English
5. Semester (høst/vår): Fall/Autumn

Studierett: Grunnskolelærer for trinn 1–7, master
Grunnskolelærer for trinn 5–10, master

6. Forkunnskapskrav :):

In order to take this course, the students need to:

- have passed the following courses: MGLxxx, MGLxxx, MGLxxx, MGLxxx
- have taken the following course: Silje's MA course in the autumn, Milica's and Debbie's MA course in the spring

7. Anbefalte: have reached the CEFR C1 level in English in reading, writing, speaking and listening.

8. Innhold:

The course builds on the knowledge and skills students have acquired in *English Linguistics for Teachers* and *English Teaching Methodology 1 and 2*. It aims to introduce the major concepts and research findings related to second language acquisition and first and second language literacy development. It addresses linguistic, psycholinguistic, sociolinguistic and educational perspectives linked to the development of literacy in a first language (L1) and second language (L2). Special attention will be devoted to research methodology in SLA and first language (L1) and second language (L2) literacy, and data analysis within these fields.

9. Læringsutbytte :

Knowledge

After completing this course, the student will have knowledge of:

- Theories relating to first and second language literacy development
- Theories relating to second language acquisition
- Early first language reading and writing practices and characteristics
- Key factors and processes influencing first and second language literacy development
- The link between L1 and L2 literacy development
- Bilingual and multilingual perspectives on literacy
- Research design within qualitative and quantitative methods in SLA and L1 and L2 literacy
- Data collection methods and analysis techniques for qualitative and quantitative data related to SLA and L1 and L2 literacy

Skills

After completing the course, the student will be able to:

- Read about, discuss and write about first and second language literacy development
- Read about, discuss and write about second language acquisition
- Describe the key phases of young children's first and second language reading and writing development
- Compare and apply theories that explain first and second language literacy development
- Discuss factors important for bilingual and multilingual literacy
- Discuss different approaches to teaching of second language reading and writing
- Explain, discuss, and evaluate different methods of research analysis relevant in SLA and L1 and L2 literacy research
- Develop a methodological foundation for a master's research project and be able to argue the use of chosen methods for a research project
- Read, analyze, and evaluate research in SLA and first and second language literacy

General competencies

The student will be able to:

- Reflect upon and discuss the significance and nature of developmental literacy in the modern world
- Reflect upon and discuss the significance and nature of second language literacy development in educational contexts
- Discuss changing views on how best to promote the development of first and second language reading and writing
- Use academic English confidently and functionally in spoken and written discourse when discussing issues of SLA and literacy development

10. Arbejdsformer (Det skal beskrives hvilke arbejdsformer emnet vil omfatte):

This course will utilize a combination of lectures, seminars, student presentations and student work with research articles. Much of the course content is not age specific and for that reason many topics will be presented to both groups (GLU1-7 & GLU5-10) at the same time. However, some of these topics will be contextualized and discussed at a deeper level in separate GLU1-7 and GLU5-10 seminar groups.

11. Vilkår for å gå opp til eksamen:

1. Students must attend a minimum of 70% of all lectures and seminars. Students may be asked to cover any topics missed by completing additional course work.
2. Students must give a satisfactory oral presentation of about 10 minutes on a topic approved by the course instructor.
3. Students must submit a short written assignment (400-800 words).

12. Eksamen:

Exam

	Weight	Duration	Marks	Aid
Written exam	1/1	6 hours	A - F	English-English dictionary

13. Litteratur/pensum:

Literature:

Grainger, Teresa (ed.). 2004. *The Routledge Falmer Reader in Language and Literacy*. London: Routledge Falmer. (chaps. 6, 7, 13, 15, 16) (pp. 66)

Hyland, Ken. 2003. *Second Language Writing*. Cambridge: Cambridge University Press. (Chaps. 2, 5-9) (pp. 187).

The following texts will be available in a compendium:

Adams, Marilyn, J. 1994. *Beginning to Read: Thinking and Learning about Print*. Cambridge: MIT Press. Chap. 3 (pp. 14)

Atwell, Nancy. 1998. *In The Middle. New Understandings About Writing, Reading and Learning*. Portsmouth, NH: Heinemann. Chap. 4 (pp. 28)

Barton, David. 2007. *Literacy: An Introduction to the Ecology of Written Language* (2nd Ed.). Oxford: Blackwell. Chaps 9-10 (pp.41)

Cambourne, Brian. 1983. 'Learning about learning by watching little kids writing.' *English-In-Australia*, 66: 18-26. (pp. 8)

- Chew, Charles. 1985. 'Instruction can link reading and writing.' In Hansen, J. et al. (eds.), *Breaking Ground: Teachers Relate Reading and Writing in the Elementary Classroom*. Portsmouth, NH: Heinemann. 169-173. (pp. 5)
- Day, Richard R. and Julian Bamford. 1998. *Extensive Reading in the Second Language Classroom*. New York: Cambridge University Press. (chaps. 4,6) (30pp)
- Dickinson, David, K. and Diane E. Beals. 1994. 'Not by print alone: Oral language supports for early literacy development. In Lancy, David F. (ed.), *Children's Emergent Literacy: From Research to Practice*. London: Praeger. 29-40. (pp. 11)
- Drew, I. 2009. "Using the early years literacy programme in primary EFL Norwegian classrooms." In Nikolov, M. (ed.), *Early Learning of Modern Foreign Languages: Processes and Outcomes*, 108-120. Bristol: Multilingual Matters. (pp. 11)
- Drew, I. and Pedersen, R. R. 2012. "Readers Theatre: A group reading approach to texts in mainstream classes". In Hasselgreen, A., Drew I. & B. Sørheim (eds.), *The Young Language Learner: Research-Based Insights into Teaching and Learning*, 71-84. Bergen: Fagbokforlaget. (pp.13)
- Edwards, Viv. 2009. *Learning to be Literate: Multilingual Perspectives*. Bristol: Multilingual Matters. (Chaps. 2, 4) (pp.25)
- Grabe, William & Robert B. Kaplan. 1996. *Theory and Practice of Writing*. New York: Longman. Chap 1, 18-35, Chap. 4 (pp. 43)
- Grabe, William. 2009. *Reading in a Second Language*. Cambridge: CUP. (Chaps 2,15) (37pp)
- Graves, Donald. 1985. 'The reader's audience.' In Hansen et al. (eds.), *Breaking Ground: Teachers Relate Reading and Writing in the Elementary Classroom*. Portsmouth, NH: Heinemann. 193-199. (pp.6)
- Hall, Nigel. 1994. 'The emergence of literacy.' In Stierer B. and J. Maybin (eds.), *Language, Literacy and Learning in Educational Practice*, Clevedon: Multilingual Matters. 15-30 . (pp.15)
- Holme, Randal. 2004. *Literacy: An Introduction*. Edinburgh: Edinburgh University Press. Chaps 1,14. (pp. 39)
- Kern, Richard. 2000. *Literacy and Language Teaching*. Oxford: OUP. Chap 8. (pp.43)
- Kern, R. 2015. *Language, Literacy and Technology*. Cambridge: CUP. Chap 9. (pp.17)
- Krashen, S. D. 1982. *Principles and Practice in Second Language Acquisition*. Oxford: Pergamon. (Chap. 2, 9-32) (pp.23)
- Lancy, David, F. 1994. 'The conditions that support Emergent Literacy.' In Lancy, David F. (ed.), *Children's Emergent Literacy: From Research to Practice*. London: Praeger. 1-20. (pp.20)
- Pellegrini, A.D. and Lee Galda. 1994. 'Early Literacy from a developmental Perspective.' In Lancy, David F. (ed.), *Children's Emergent Literacy: From Research to Practice*. London: Praeger.21-28. (pp.9)

Schick, Ruth et al. 1992. 'Factors predicting writing performance.' In Purves, Alan C. (ed.), *The IEA Study of Written Composition 11: Education and Performance in Fourteen Countries*. Exeter: Pergamon. Chap 6. (153-167) (pp.14)

Schieffelin, Bambi, B. and Marilyn Cochran-Smith. 1984. "Learning to read culturally: Literacy before schooling". In Goelman H. et al. (eds.), *Awakening to Literacy*. Portsmouth, NH: Heinemann. 3-23. (pp.20)

Silva, Tony. 1993. 'Toward an understanding of the distinct nature of L2 writing: the ESL research and its implications.' *TESOL Quarterly* 27, 657-77. (pp.23)

Svensson, Ann-Katrin. 1994. 'Helping parents help their children: Early language stimulation in the child's home. In Lancy, David F. (ed.), *Children's Emergent Literacy: From Research to Practice*. London: Praeger. 79-92. (pp.13)

Teale, William H. 1986. 'Home background and young children's literacy development' in William H. Teale and Elizabeth Sulzby (eds.), *Emergent Literacy: Writing and Reading*. Norwood, NJ: Ablex. 173-206. (pp.33)

Possible SLA articles:

Tarone, E. (2009). A sociolinguistic perspective on interaction in SLA, in A. Mackey & C. Polio (eds.). *Multiple Perspectives on Interaction: Second language research in honor of Susan M. Gass* (pp 41-56). New York: Routledge.

Tarone, E. (2007). Sociolinguistic approaches to second language acquisition research, 1997-2007. *Modern Language Journal*, 91, 837-848.

Tarone, E. (2009). Equipping teachers to be language explorers, in M.E. Anderson & A. Lazaraton (eds.). *Bridging Contexts, Making Connections: The proceedings of the fifth international language teacher education conference* (pp. 7-29). Minneapolis: CARLA Working Papers.

Selections from the following books:

Tarone, E. & Swierzbin, B. (2009). *Exploring learner language*. Oxford: Oxford University Press.

Ortega, L. (2009). *Understanding second language acquisition*. London: Hodder Education.

Gambrell, L.B. & Morrow, L. M. (2015). *Best practices in literacy instruction*. New York: The Guildford Press.

Nation, I.S.P. (2009). *Teaching ESL/EFL reading and writing*. New York: Routledge.

Selections from the following book on literacy research methods:

Duke, N.K., Mallate, M. H. (2004). *Literacy Research Methodologies*. New York: Guilford Press.

14. Privatister: (Det skal angis hvorvidt emnet er åpent for privatister. Eventuell egen prøveform for privatister skal beskrives.): JA/NEI

15. Studiepoengreduksjon (Studiepoengreduksjon skal angis med emnekode, emneversjon, emnenavn og antall studiepoeng. Dette vil i stor grad gjelde nye MGL-emner som overlapper med de forutgående GLU-emnene):

[Literacy from a developmental perspective \(MLI120_1\)](#) 15

[Literacy from a developmental perspective \(MLI320_1\)](#) 15

[Literacy from a developmental perspective \(MMLI320_1\)](#) 10

[Second language literacy development \(MLI380_1\)](#) 7.5

16. Studentevaluering: Tidligdialog gjennomføres hvert semester og det etableres et fagutvalg med studentrepresentanter. I tillegg evalueres emnet minst hvert tredje år, i tråd med fakultetets regler for kvalitetssikring

17. Ansvarlig fakultet og institutt : UHV og IGIS

18. Emneansvarlig og evt. andre :

[Jon Drew](#)

[Rebecca Charboneau Stuvland](#)

Emneplan

Følgende punkter er obligatoriske i alle emneplaner.

1. Emnekode (blir opprettet ved registrering i FS men søknaden kan vise forslag). Det må framgå hvilket nivå emnet er på (bachelor, master eller ph.d.): **MA**
2. Antall studiepoeng: **15**
3. Navn på emnet (bokmål/nynorsk og engelsk): **Interlanguage pragmatics from a developmental perspective/ Mellomspråkspragmatikk i et utviklingsperspektiv**
4. Undervisningsspråk: **English**
5. Semester (høst/vår): Angivelse av hvilke(t) semester(e) det undervises i emnet og når det er vurdering: **Spring**
6. Studierett (Hvilke(t) studieprogram er emnet knyttet til):
Master grunnskolelærerutdanning for trinn 1-7
Master grunnskolelærerutdanning for trinn 5-10
7. Forkunnskapskrav (Formelle krav om eventuelle emner som skal være bestått før studenten kan melde seg opp til eksamen. Disse emnene skal angis med emnenavn og -kode. Tilsvarende emner avlagt ved annen institusjon kan gi fritak for forkunnskapskrav):

In order to take this course, the students need to:

  - have passed the following courses: MGLxxx, MGLxxx, MGLxxx, MGLxxx or an IKS equivalent
  - have taken the following course: Silje's MA course in the autumn or an IKS equivalent
8. Anbefalte forkunnskaper (Emner som det anbefales at studentene har fullført, uten at dette er et formelt krav. Dette kan angis med emnenavn og -kode, eventuelt med fritekst):
  - have reached the CEFR C1 level in English in reading, writing, speaking and listening
9. Innhold (Emnets faglige innhold skal beskrives. Hensikten er å få fram den faglige profilen. Teksten bør ikke være for lang. Det er viktig å skille mellom innhold og læringsutbytte): **The course builds on the knowledge and skills students have acquired in *English Linguistics for Teachers* and *English Teaching Methodology 1 and 2*. Pragmatics can be informally defined as 'the study of how-to-say-what-to-whom-when' (Bardovi-Harlig 2013:68) and interlanguage pragmatics studies how learners of a foreign or second language (L2) master the skill of using language to communicate appropriately in**

different social contexts. The course aims to introduce the major concepts and research findings related to pragmatic development in English in foreign and second language contexts. The topics to be covered include theories of L2 pragmatic development, development of various pragmatics features, such as speech act comprehension and production, formulaic language, computer-mediated communication, and the role of instruction in pragmatics development. Special attention will be devoted to research methodology in the field of second language acquisition in general and interlanguage pragmatics in particular, with a specific focus on research with young learners. The students will be expected to conduct a small-scale group research study in order to demonstrate their understanding of relevant topics and research approaches within interlanguage pragmatics as well as their ability to report their research findings in the form of a Lesson study project. The course will aim to provide opportunities for students to do their teaching practice and conduct their research at a partner university abroad.

10. Læringsutbytte (Det skal gå klart fram hvilket læringsutbytte studentene forventes å ha tilegnet seg ved fullført emne. Læringsutbytte kan formuleres slik: En kandidat med fullført og bestått emne skal ha følgende læringsutbytte definert i form av ....):

Knowledge

After completing the course, the student will have an in-depth knowledge of:

- The major theories of L2 pragmatics development
- The main developmental patterns of various pragmatic features in English in foreign and second language contexts
- The research methods (both quantitative and qualitative) used within the field of interlanguage pragmatics and their application within Lesson study as a research tool
- The relevant steps in collecting the literature on the subject, conducting and reporting on a Lesson study research project within interlanguage pragmatics

Skills

After completing the course, the student will be able to:

- Discuss the main developmental patterns of various pragmatic features in English as a second language
- Analyse and critically evaluate research papers in the field of interlanguage pragmatics
- Choose relevant research topics and appropriate quantitative or qualitative approaches within the field of interlanguage pragmatics
- Conduct and report on a Lesson study research project within interlanguage pragmatics

General competencies

The student will be able to:

- use academic English confidently and functionally in spoken and written discourse when reporting research
- apply their knowledge of English pragmatics to further develop their own language competence

- apply their knowledge of developmental patterns in L2 pragmatics and of research methodology in the field to English language teaching and to their own classroom research

11. Arbeidsformer (Det skal beskrives hvilke arbeidsformer emnet vil omfatte):

This course will utilize a combination of lectures, seminars, students' presentations and students' research work. Much of the course content is not age specific and for that reason many topics will be presented to both groups at the same time. However, some of these topics will be contextualized and discussed at a deeper level in separate GLU1-7 & GLU5-10 seminar groups. Students are expected to work on individual and group assignments in study groups and conduct a small-scale research project during the course.

12. Vilkår for å gå opp til eksamen:

- Obligatorisk aktivitet som må være godkjent skal angis og begrunnes. Konsekvenser av ikke godkjent arbeidskrav er at adgang til prøving nektes. Jf. *Forskrift om studier og eksamen ved Universitetet i Stavanger* (eksamensforskriften), § 2-8 nr. 3.
  - Students need to complete 2/3 of their teaching practice.
  - Students must attend a minimum of 70% of all lectures and seminars. Students may be asked to cover any topics missed by completing additional course work.
  - Students need to present and critically evaluate a research article in class.
- Dersom studiereiser/ekskursjoner er del av studiet, må emneplanen angi varighet. Det må komme klart fram hvilke forhold som gir fritak fra studietur/ekskursjoner, og et alternativt studieopplegg må utarbeides for studenter som får fritak.
- Kravene under 12 a og 12 b vurderes med godkjent/ikke godkjent.

13. Eksamen:

- Det skal beskrives hvilke eksamensordninger emnet skal ha. All prøving som inngår på vitnemålet, eller innregnes i karakteren for vedkommende studium skal angis, jf. § 1-3 og § 1-4 i eksamensforskriften.
- Karaktersetting: Det skal opplyses om det gis gradert karakter (A - F) eller bestått/ikke bestått. Jf. eksamensforskriften, § 4-1 og hvordan karakteren beregnes, jf. § 4-3.
- Dersom vurderingsgrunnlaget består av mer enn en komponent, skal vektingen av de enkelte komponenter ved fastsetting av endelig karakter framgå av emneplanen. Jf. eksamensforskriften, § 1-4 nr.4.
- Dersom flere emner inngår i en emnegruppe med felles prøving, for eksempel muntlig eksamen, skal dette inngå i emneplanen.
- Varighet: Det skal angis omfang av prøvingen.
- Detaljert oversikt over tillatte hjelpemiddel skal oppgis. Jf. eksamensforskriften, § 3-3.
- Dersom det stilles krav om at en deleksamen skal være bestått før studenten kan gå opp til neste deleksamen, skal dette presiseres.
- Dersom beståtte deleksamener ikke kan inngå i ny avsluttende karakterfastsettelse, skal dette framgå av emnebeskrivelsen. Jf. eksamensforskriften, § 4-3 nr. 2.

- i. Ved muntlig eksamen må det gå klart fram om denne er justerende i forhold til en skriftlig karakter eller vektes med andre delkarakterer. Jf. eksamensforskriften, § 4-3.

Exam

	Weight	Duration	Marks	Aid
Portfolio: 4 group hand-ins (ca. 10,000 words) - rationale and context - literature review - methods - results	35/100		A - F	
Portfolio: 1 individual hand-in (ca. 2,500 words) - discussion and individual reflections	25/100		A - F	
Pair/Group oral presentation	40/100 (15% of the grade based on the group performance, 25% on individual performance)	1 hour	A - F	Power point presentation, handouts

14. Litteratur/pensum:

- Emneplanen skal angi pensum, samt eventuell tilleggslitteratur. Pensumlitteratur skal være tilgjengelig fra semesterstart. Litteraturlistene skal være fullstendige og satt opp etter gjeldende faglig standard.
- For emner med særlige behov for kontinuerlig oppdatert pensumlitteratur kan dekan gi dispensasjon til å oppdatere pensumlitteraturen underveis i studiet. I slike tilfeller skal faglærer fortløpende bekjentgjøre all supplerende pensumlitteratur for studentene gjennom studiets LMS (Canvas).

Obligatory reading

- Bardovi-Harlig, K. 2013. Developing L2 pragmatics. *Language Learning*. 63, 68-86.
- Kasper, G. 2008. Data Collection in Pragmatics Research. In H. Spencer-Oatey (Ed.), *Culturally Speaking: Culture, Communication and Politeness Theory* (279-303). London & New York: Continuum.
- Kasper, G. and Rose, K. R. 2002. *Pragmatic Development in a Second Language*. Oxford: Blackwell Publishing Limited.

- Kasper, G., & Schmidt, R. 1996. Developmental issues in interlanguage pragmatics. *Studies in Second Language Acquisition*. 18, 149-169.
- Merrison, A. J., Wilson, J. J., Davies, B. L. and Haugh, M. 2012. Getting stuff done: Comparing e-mail requests from students in higher education in Britain and Australia. *Journal of Pragmatics*. 44, 1077-1098.
- Spencer-Oatey, H. 2008. Projects. In H. Spencer-Oatey (Ed.), *Culturally Speaking: Culture, Communication and Politeness Theory* (Second edition) (322-325). London, New York: Continuum. (Original work published 2000)
- Taguchi, N. 2010. Longitudinal studies in interlanguage pragmatics. In A. Trosborg (Ed.), *Pragmatics across languages and cultures* (333-361). Berlin & New York: De Gruyter Mouton.
- Yates, L. 2010. Pragmatic challenges for second language learners. In A. Trosborg (Ed.), *Pragmatics across languages and cultures* (287-308). Berlin & New York: De Gruyter Mouton.

Selected chapters from

- Achiba, M. 2002. *Learning to Request in a Second Language: Child Interlanguage Pragmatics*. Clevedon, England: Multilingual Matters.
- Allwright, D. & Hanks, J. 2009. *The Developing Language Learner. An Introduction to Exploratory Practice*. Palgrave Macmillan.
- Ishihara, N., & Cohen, A. 2010. *Teaching and Learning Pragmatics: Where Language and Culture Meet*. Harlow, UK: Longman Applied Linguistics/Pearson Education.
- Portoles Falomir, L. 2015. *Multilingualism and Very Young Learners. An Analysis of Pragmatic Awareness and Language Attitudes*. Berlin/Boston: De Gruyter Mouton.

Articles and book chapters for student presentations (one to three articles to be chosen by each pair)

- Bjørge, A. K. 2007. Power distance in English lingua franca email communication. *International Journal of Applied Linguistics*. 17(1), 60-80.
- Brubæk, S. 2012. Pragmatics competence in English at the VG1 level: To what extent are Norwegian students able to adapt to contextual demands when making requests in English? *Acta Didactica Norge*. 6(1), 1–19.
- Ellis, R. 1992. Learning to communicate in the classroom. A study of two language learners' requests. *Studies in Second Language Acquisition*. 14(1), 1–23.
- Rose, K. 2000. An exploratory cross-sectional study of interlanguage pragmatics development. *Studies in Second Language Acquisition*. 22(1). 27-67.
- Rose, K. 2009. Interlanguage pragmatic development in Hong Kong, phase 2. *Journal of Pragmatics*. 41(11), 2345–2364.
- Røkaas, F. A. 2000. Potential for misunderstandings: Social interaction between Norwegians and Americans. In M. Isaksson & F. A. Røkaas (Eds.), *Conflicting Values: An Intercultural Challenge* (111–129). Sandvika: Norwegian School of Management BI.
- Savić, M. 2015. "Can I very please borrow it?": Request development in young Norwegian EFL learners. *Intercultural Pragmatics*. 12(4), 443-480.
- Yates, L., & Major, G. 2015. "Quick-chatting", "smart dogs", and how to "say without saying": Small talk and pragmatic learning in the community, *System*. 48, 141-152.

15. Privatister: (Det skal angis hvorvidt emnet er åpent for privatister. Eventuell egen prøveform for privatister skal beskrives.): NEI

16. Studiepoengreduksjon (Studiepoengreduksjon skal angis med emnekode, emneversjon, emnenavn og antall studiepoeng. Dette vil i stor grad gjelde nye MGL-emner som overlapper med de forutgående GLU-emnene):
17. Studentevaluering (Rutiner for studentevaluering og øvrige ordninger for kvalitetssikring skal beskrives. En variant ved IGIS er: Tidligdialog gjennomføres hvert semester og det etableres et fagutvalg med studentrepresentanter. I tillegg evalueres emnet minst hvert tredje år, i tråd med fakultetets regler for kvalitetssikring):

Tidligdialog gjennomføres hvert semester og det etableres et fagutvalg med studentrepresentanter. I tillegg evalueres emnet minst hvert tredje år, i tråd med fakultetets regler for kvalitetssikring

18. Ansvarlig fakultet og institutt (Fakultetets/instituttets navn skal angis her. For studier med tilknytning til flere institutt og/eller fakultet skal alle involverte enheter angis. Emneplanen skal også presisere hvilket fakultet som har det faglige og administrative ansvaret for studiet.): HF, IGIS
19. Emneansvarlig og evt. andre fagpersoner i emnet skal oppgis (trenger ikke være navngitt i søknaden, men må være klar når studiet publiseres):

Emneansvarlig: Milica Savic

Fagperson: Deborah Lynn Sorton Larssen

Emneplan

1 Emnekode:

??

2 Antall studiepoeng: 15

3 Navn på emnet:

Menneskerettigheter for lærere / Menneskerettigheter for lærere/ Human Rights for educators

4 Undervisningsspråk: norsk, enkelte forelesninger kan gis på engelsk

5 Semester:

høst

6 Studierett:

MGLU 1-7

7 Forkunnskapskrav:

Samfunnsfag 1 og 2 (1-7). Studenter med minst 60 studiepoeng samfunnsvitenskapelige fag kan søke om plass.

8 Anbefalte forkunnskaper:

Ingen

9 Innhold

Globaliseringsprosessen, migrasjon, og vestlig sekularisering bidrar til å gjøre spørsmål om menneskerettigheter svært aktuelt. Emnet i menneskerettigheter er spesielt innrettet med tanke på fremtidige lærere i barne- og ungdomsskolen. Menneskerettigheter som har betydning for identitet og integrasjon blir vektlagt.

Menneskerettighetene blir belyst fra forskjellige ståsteder og akademiske disipliner. Debatter om menneskerettighetsbrudd som omhandler elever, foreldre, lærere, skoler og pensum blir spesielt belyst. Det samme gjelder saker som omhandler identitetsspørsmål. Hvordan integrering i skolen og samfunnet ellers kan kobles til menneskerettigheter blir diskutert. Emnet vektlegger i sin tverrfaglige tilnærming rettighetsdiskusjoner hvor ulike menneskerettigheter kan komme i konflikt med hverandre.

10 Læringsutbytte

Kunnskap

Studenten:

- har inngående kunnskap om utviklingen av menneskerettighetene
- har inngående kunnskap om ulike diskurser og problemfelt innenfor menneskerettighetene
- har inngående kunnskap om hvordan menneskerettighetene kan brukes aktivt i skolehverdagen
- har inngående kunnskap om multikulturalisme og flerkulturalitet

Ferdigheter

Studenten skal:

- kunne anvende en menneskerettslig tilnærming på faglige utfordringer i skolen
- kunne reflektere metodisk over ulike tilnærminger til menneskerettighetene og hvordan disse er relevante i skolesammenheng
- ha utviklet kompetanse til å takle kulturelle motsetninger
- kunne arbeide selvstendig med menneskerettslige spørsmål
- kritisk analysere pedagogiske spørsmål i lys av ulike menneskerettigheter

Generell kompetanse

Studenten:

- kan søke og finne relevant litteratur om pedagogiske- og menneskerettslige problemstillinger
- kan kritisk reflektere over egen praksis i lys av menneskerettighetene

11 Arbeidsformer:

Undervisningen består av forelesninger, diskusjoner og studentfremleggelser, muntlig og skriftlig. En del gruppearbeid må påregnes. Noe av undervisningen kan bli på engelsk.

12 Vilkår for å gå opp til eksamen:

12a Muntlig fremlegging av en del av pensum – 30 minutter - må være godkjent.

12b Begrunnet i at faget krever muntlige fremleggelser med tilbakemeldinger fra medstudenter samt aktiv deltagelse i diskusjoner er det krav om minst 80% tilstedeværelse i undervisningen.

13 Eksamen:

2 skriftlige, individuelle mappeinnleveringer (en på 5000 tegn og en annen på 3000 ord) som teller hhv 25% og 45 % av samlet karakter. En muntlig, individuell pensumfremlegging på 20 minutter som teller 30% av samlet karakter.

14 Litteratur/pensum (totalt ca 750 sider)

Bron , Jeroen & Annette Thijs (2011). "Leaving it to the schools: citizenship, diversity and human rights education in the Netherlands". *Educational Research* Vol 53, no 2, s. 123-136.

Burridge, Nina & Andrew Chodkiewicz (2015). "Educating teachers about human rights: building a rights based culture in Australian schools" *Asia-Pacific Journal of Teacher Education* VOL. 43, s. 455-468 <http://dx.doi.org/10.1080/1359866X.2016.1201044>

Freeman, Michael (2005). *Human Rights- key concepts*. London: Polity. (190 sider)

Hokenstad, Terry & Lynne M. Healy & Uma A. Segal (2013). *Teaching Human Rights: Curriculum Resources for Social Work Educators* (250 sider).

Lücke, Martin (et al.) (red) (2015). Kapittel 3 og 4 i *Handbook for History Learning and Human Rights Education* (57 sider).

McCowan, Tristan (2012). "Human rights within education: assessing the justifications". *Cambridge Journal of Education* Vol 42 , no 1. S 67-81. (16 sider) <http://dx.doi.org/10.1080/0305764X.2011.651204>

Osler, Audrey and Lena Lybaek (2013). "Educating 'the new Norwegian we': an examination of national and cosmopolitan education policy discourses in the context of extremism and Islamophobia" Unpublished paper.

Osler, Audrey and Starkey, Hugh (2001). "Human Rights, Responsibilities and Values in Education. Human Rights, Responsibilities and Values in Education" *Values and Culture in Education. World Yearbook of Education* London: Routledge.

Osler, Audrey (2012). Citizenship Education and Diversity, in: J.A.Banks (Ed.) *Encyclopedia of Diversity in Education*. Vol. 1. Sage: London and Los Angeles, CA, pp. 353-361.

Steiner, H. & Alston, P & Goodman, R. (eds) «Conflict in culture, tradition and practices: challenges to universalism» i *International Human Rights in Context* Oxford: OUP Chapter 7. S. 517-668 (150 sider).

Struthers, Alison E.C. (2015). Human rights education: educating *about*, *through* and *for* human rights" i *The International Journal of Human Rights* Volume 19, - Issue 1 s. 53-73. <http://dx.doi.org/10.1080/13642987.2014.986652>

15 Privatister:

Studiet er ikke åpent for privatister

16 Studiepoengreduksjon:

ingen

17 Studentevaluering:

Tidligdialog gjennomføres hvert semester og det etableres et fagutvalg med studentrepresentanter. I tillegg evalueres emnet minst hvert tredje år, i tråd med fakultetets regler for kvalitetssikring.

18 Ansvarlig fakultet og institutt: UHF / IGIS**19 Emneansvarlig: Ketil Fred Hansen, (IGIS/UHF)**

Emneplan

1 Emnekode:

??

2 Antall studiepoeng: 15

3 Navn på emnet:

Menneskerettigheter for lærere / Menneskerettigheter for lærere/ Human Rights for educators

4 Undervisningsspråk: norsk, enkelte forelesninger kan gis på engelsk

5 Semester:

høst

6 Studierett:

MGLU 5-10

7 Forkunnskapskrav:

Samfunnsfag 1 og 2 (5-10). Studenter med minst 60 studiepoeng samfunnsvitenskapelige fag kan søke om plass.

8 Anbefalte forkunnskaper:

Ingen

9 Innhold

Globaliseringsprosessen, migrasjon, og vestlig sekularisering bidrar til å gjøre spørsmål om menneskerettigheter svært aktuelt. Emnet i menneskerettigheter er spesielt innrettet med tanke på fremtidige lærere i barne- og ungdomsskolen. Menneskerettigheter som har betydning for identitet og integrasjon blir vektlagt.

Menneskerettighetene blir belyst fra forskjellige ståsteder og akademiske disipliner. Debatter om menneskerettighetsbrudd som omhandler elever, foreldre, lærere, skoler og pensum blir spesielt belyst. Det samme gjelder saker som omhandler identitetsspørsmål. Hvordan integrering i skolen og samfunnet ellers kan kobles til menneskerettigheter blir diskutert. Emnet vektlegger i sin tverrfaglige tilnærming rettighetsdiskusjoner hvor ulike menneskerettigheter kan komme i konflikt med hverandre.

10 Læringsutbytte

Kunnskap

Studenten:

- har inngående kunnskap om utviklingen av menneskerettighetene
- har inngående kunnskap om ulike diskurser og problemfelt innenfor menneskerettighetene
- har inngående kunnskap om hvordan menneskerettighetene kan brukes aktivt i skolehverdagen
- har inngående kunnskap om multikulturalisme og flerkulturalitet
-

Ferdigheter

Studenten skal:

- kunne anvende en menneskerettslig tilnærming på faglige utfordringer i skolen
- kunne reflektere metodisk over ulike tilnærminger til menneskerettighetene og hvordan disse er relevante i skolesammenheng
- ha utviklet kompetanse til å takle kulturelle motsetninger
- kunne arbeide selvstendig med menneskerettslige spørsmål
- kritisk analysere pedagogiske spørsmål i lys av ulike menneskerettigheter
-

Generell kompetanse

Studenten:

- kan søke og finne relevant litteratur om pedagogiske- og menneskerettslige problemstillinger
- kan kritisk reflektere over egen praksis i lys av menneskerettighetene

11 Arbeidsformer:

Undervisningen består av forelesninger, diskusjoner og studentfremleggelsler, muntlig og skriftlig. En del gruppearbeid må påregnes. Noe av undervisningen kan bli på engelsk.

12 Vilkår for å gå opp til eksamen:

12a Muntlig fremlegging av en del av pensum – 30 minutter - må bestås.

12b Begrunnet i at faget krever muntlige fremleggelsler med tilbakemeldinger fra medstudenter samt aktiv deltagelse i diskusjoner er det krav om minst 80% tilstedeværelse i undervisningen.

13 Eksamen:

2 skriftlige, individuelle mappeinnleveringer (en på 5000 tegn og en annen på 3000 ord) som teller hhv 25% og 45 % av samlet karakter. En muntlig, individuell pensumfremlegging på 20 minutter som teller 30% av samlet karakter.

14 Litteratur/pensum (totalt ca 750 sider)

Bron , Jeroen &Annette Thijs (2011).”Leaving it to the schools: citizenship, diversity and human rights education in the Netherlands”. *Educational Research* Vol 53, no 2, s. 123-136.

Burridge, Nina &Andrew Chodkiewicz (2015). “Educating teachers about human rights: building a rights based culture in Australian schools” *Asia-Pasific Journal of Teacher Education* VOL. 43, s. 455-468 <http://dx.doi.org/10.1080/1359866X.2016.1201044>

Freeman, Michael (2005). *Human Rights- key concepts*. London: Polity. (190 sider)

Hokenstad, Terry & Lynne M. Healy & Uma A. Segal (2013). *Teaching Human Rights: Curriculum Resources for Social Work Educators* (250 sider).

Lücke, Martin (et al.) (red) (2015). Kapittel 3 og 4 i *Handbook for History Learning and Human Rights Education* (57 sider).

McCowan, Tristan (2012). “Human rights within education: assessing the justifications”. *Cambridge Journal of Education* Vol 42 , no 1. S 67-81. (16 sider) <http://dx.doi.org/10.1080/0305764X.2011.651204>

Osler, Audrey and Lena Lybaek (2013). “Educating ‘the new Norwegian we’: an examination of national and cosmopolitan education policy discourses in the context of extremism and Islamophobia” Unpublished paper.

Osler, Audrey and Starkey, Hugh (2001). “Human Rights, Responsibilities and Values in Education. Human Rights, Responsibilities and Values in Education” *Values and Culture in Education. World Yearbook of Education* London: Routledge.

Osler, Audrey (2012). Citizenship Education and Diversity, in: J.A.Banks (Ed.) *Encyclopedia of Diversity in Education*. Vol. 1. Sage: London and Los Angeles,CA, pp. 353-361.

Steiner, H. & Alston, P & Goodman,R. (eds) «Conflict in culture, tradition and practices: challenges to universalism» i *International Human Rights in Context* Oxford: OUP Chapter 7. S. 517-668 (150 sider).

Struthers, Alison E.C. (2015). Human rights education: educating *about, through and for* human rights” i *The International Journal of Human Rights* Volume 19, - Issue 1 s. 53-73. <http://dx.doi.org/10.1080/13642987.2014.986652>

15 Privatister:

Studiet er ikke åpent for privatister

16 Studiepoengreduksjon:

ingen

17 Studentevaluering:

Tidligdialog gjennomføres hvert semester og det etableres et fagutvalg med studentrepresentanter. I tillegg evalueres emnet minst hvert tredje år, i tråd med fakultetets regler for kvalitetssikring.

18 Ansvarlig fakultet og institutt: UHF / IGIS**19 Emneansvarlig: Ketil Fred Hansen, (IGIS/UHF)**

Emneplan

1 Emnekode: MGL1050

2 Antall studiepoeng:

30

3 Navn på emnet :

Samfunnsfag 1 1-7 / Samfunnsfag 1 1-7 / Social sciences for educators

4 Undervisningsspråk:

norsk og evt engelsk

5 Semester:

Vår; mappevurdering gjennom hele semesteret samt avsluttende skriftlig eksamen.

6 Studierett:

Grunnskolelærerutdanning 1-7

7 Forkunnskapskrav:

Ingen

8 Anbefalte forkunnskaper:

ingen

9 Innhold

I samfunnsfaget skal studentene gjennom å tilegne seg kunnskap og myndiggjøring, utvikle evna si til kritisk refleksjon, resonnement og argumentasjon og utvikle verdier og holdninger som mangfoldige og demokratiske samfunn trenger. Samfunnsfag1 skal forberede studentene til profesjonsrollen som samfunnsfaglærer for 1.–7. klassetrinn, med særlig vekt på begynneropplæring, grunnleggende ferdigheter og kompetansemål.

Samfunnsfag 1 omfatter både geografi, historie og samfunnskunnskap. I samfunnsgeografi vektlegges globale forhold; både samarbeid, konflikt og konfliktløsning er sentral. I historie står samfunnsendring i Norge fra Vikingtid og fram til i dag sentralt. Hvordan vi bruker historie og hvordan barn og unge forstår fortiden vektlegges. I samfunnskunnskap legges det særlig vekt på endringer i politiske, økonomiske og kulturelle samfunnsforhold, nasjonalt og

internasjonalt. Studiet fremmer ulike perspektiver på globalisering og internasjonalisering både i tid og rom. Gjennom ulike tilnæringsmåter til undervisning og didaktisk refleksjon skal studentene utvikle en lærerrolle som fremmer elevenes samfunnsbevissthet.

10 Læringsutbytte

Kunnskap

Studenten har

- kunnskap om historieforståelse og historiebruk
- kunnskap om nasjonal og internasjonal politikk og økonomi
- kunnskap om demokrati, politisk og økonomisk deltakelse
- kunnskap om de historiske hovedtrekkene ved samfunnsutviklingen i Norge siden middelalderen
- kunnskap om sentrale samfunnsfaglige teorier og metoder
- har kunnskap om samfunnsfag som skolefag og nyere samfunnsfagdidaktikk
- kunnskap om sentrale samfunnsfaglige kilder i faget og kritisk vurdering av disse
- har kunnskap om samfunnsfag som skolefag og nyere samfunnsfagdidaktikk

Ferdigheter

Studenten skal kunne:

- anvende faglige og fagdidaktiske kunnskaper og ferdigheter i geografi, historie og samfunnskunnskap i henhold til gjeldende læreplan og kritisk vurdere egen undervisning
- beskrive og analysere globale konflikter
- fremme elevenes evne til nyskaping og kreativitet i arbeidet med samfunnsfaglige spørsmål
- arbeide selvstendig med faglige spørsmål og analysere faglige problemstillinger ut fra fagområdets fakta- og teorigrunnlag
- kritisk vurdere lærebøker og andre læremidler til bruk i opplæringen
- vurdere og bruke samfunnsfaglige kilder og materiale i arbeidet med utvikling av elevenes grunnleggende ferdigheter
- bruke og vurdere digitale verktøy og kilder i opplæringen, og bidra til at elevene kan forholde seg aktivt og kritisk til digitale medier
- kan anvende faglige og fagdidaktiske kunnskaper og ferdigheter i samfunnsfaglig opplæring på 1.-7. trinn, tilpasset ulike grupper elever kan tilrettelegge for opplæring i geografi, historie og samfunnskunnskap tilpasset ulike grupper elever og individuelle behov

Generell kompetanse

Studenten kan:

- reflektere kritisk over samfunnsfaglige spørsmål og stimulere til kritisk tenkning
- forstå aktuelle samfunnsforhold både i et nåtidig og i et historisk perspektiv
- reflektere over egen praksis og oppdatere seg faglig
- kommunisere og samarbeide med barn og foresatte med ulik sosial og kulturell bakgrunn

11 Arbeidsformer:

Individuelt arbeid, gruppearbeid, klasseundervisning, drøftinger i plenum, studentfremlegginger og ekskursjoner er aktuelle arbeidsformer.

12 Vilkår for å gå opp til eksamen:

12 a For å kunne ta skriftlig eksamen skal studentene ha bestått en kunnskapsquiz. For å bestå må 80% av svarene være riktige. Alt gjennomgått pensum fram til quizen avholdes kan inngå som spørsmål.

12 b Det arrangeres kun studiebesøk og ekskursjoner i nærområdet og er av en varighet på mellom 2 og 8 timer. Deltagelse er nødvendige for å kunne nå læringsutbyttene. De eksemplifiserer og konkretiserer pensum og er obligatoriske. Det gis ikke fritak fra studiebesøk og ekskursjoner.

13 Eksamen

Skriftlig eksamen, samt mappeevaluering hvor FoU oppgaven inngår.

	Vekting	Varighet	Karakter	Hjelpemiddel
Skriftlig prøve	4/10	6 timer	A - F	Ingen hjelpemidler tillatt
Mappe	6/10		A - F	Alle hjelpemidler tillatt

Den skriftlige prøven er på 6 timer. Ingen hjelpemidler tillatt. Denne teller 40% av den endelige karakteren i faget.

Mappevurderingen består av en FoU oppgave på 5000 ord inkludert fotnoter og litteraturliste (som tilsvarer ca 15 sider) +/-10 %. Denne teller 55% av mappen. Dessuten skal studentene individuelt levere 2 kortere (5000 tegn) skriftlige oppgaver samt ha en muntlig fremlegging (15 min) for klassen. Hver av disse teller 15% av mappen. Oppgavene som inngår i mappen leveres på ulike tidspunkt gjennom semesteret, men sensureres samlet etter innlevering av FoU oppgaven på slutten av semesteret.

Entreprenørskap og innovasjon vektlegges i forhold til å finne og analysere primærkilder.

Alle vurderingene må være bestått for å få samlet karakter i emnet.

14 Litteratur/pensum

Syria konflikten

En egenvalgt artikkel om Syria konflikten + en fra FN sambandet

Larsen, Bård (2014) «FN som autokratisk legitimeringsarena» *Internasjonal Politikk, nr 1* Oslo: Universitetsforlaget ss. 113-124. (11 sider)

Svenbalrud, Hallvard K. (2012) «Fundament og ornament: FN som «hjørnestein i norsk utenrikspolitikk», 1970-2005» i *Internasjonal Politikk, nr 2* Oslo: Universitetsforlaget ss. 159-181. (23 sider)

Norges utenrikspolitikk; selvbylde og interessekonflikter med vekt på Libya og Afghanistan

Støre, Jonas Gahr (2010) «Utenrikspolitikk i forandringens tid» i *Samtiden* nr 4 ss 4-19. (15 sider)

Toje, Asle (2012) «Norges trilemma: Lite land i en multipolar verden» i *Samtiden* nr 2 ss 22-36 (14 sider)

Henriksen, Dag (2013). «Suksess uten innflytelse? Norges erfaringer med operasjonene over Libya» ss 29-57 i *Internasjonal Politikk*. Oslo: Universitetsforlaget (28 sider)

Tvedt, Terje (2015) «Tausheten om Libya» i *Nytt Norsk Tidsskrift* nr 3. Oslo: Universitetsforlaget ss. 205-218. (13 sider)

Lodgaard, Sverre (2012). “Sikkerhetsrådets resolusjon 1973 om beskyttelse av sivilbefolkningen I Libya” i *Lov og Rett* nr 6 , ss 359-362 (3 sider)

Innledningen samt kapitel 8, 9 og 10 (s. 9-12 og 109-175) i NOU 2016: 8 *En god alliert – Norge i Afghanistan 2001–2014* . Kan lastes ned

på: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2016-8/id2503028/?ch=1&q=>

Slavehandel

Hahn, Steven (2006) «Den atlantiske slavehandelen» juni, *Le Monde Diplomatique* (4 sider)

Collins, Robert (ed.) (1994) «Slavery in Africa» , flere forfattere med ulike korte bidrag (s. 253-255; 260-263; 277-291) fra boka *Problems in African History*. New York: Markus Wiener Publishing (22 sider)

Kolonialisme og avkolonisering

Bernstein, H. (2000) «Colonialism, capitalism, development» (chap 11) in Tim Allan and Alan Thomson (eds) *Poverty and Development into the 21st century* Oxford: OUP 2000.

Potter, D. (2000). “The Power of the colonial states” (chap 12) in Tim Allan and Alan Thomson (eds) *Poverty and Development into the 21st century* Oxford: OUP 2000.

Demokrati og demokratisering med vekt på i Afrika

Hansen, Ketil Fred (2013). «Stat og regimer i Afrika Sør for Sahara» ss 261-286 (kap. 11) i Tore Linné Eriksen & Karen Britt Feldberg (red.) *Utvikling. En innføring i utviklingsstudier*. Oslo: Cappelen Damm Akademiske (24 sider)

Hansen, Ketil Fred (2010). “Personlig politikk i Afrika” ss 68 – 77 i *Samtiden* no 2 2010. (9 sider)

Koritzinsky, Theo (2014) *Samfunnskunnskap* Kap 4.1 s 107 – 119 (12 sider)

Thorsen, Dag Einar & Sørvoll, Jardar (2010). «Diktaturet før og nå» ss 393-403 i *Internasjonal Politikk*. Nr 3. Oslo: Universitetsforlaget (11 sider)

Franske revolusjon og Napoleonstiden,

Aschehoug verdenshistorie. bind 10, s.209-239

Napoleon Bonaparte: The epic of the man who changed the world, 2002. (6 timer)

Grimberg, Carl: Menneskenes historie. Bind 17, s. 367-420. Den franske revolusjon.

Amerika

https://snl.no/USAs_historie

Myklebust, Terje (1981) Nord-Amerikas indianere noen trekk av en urbefolknings historie (noen sider fra boka hans)

Faragher, Buhle, Czitrom, Armitage (2006): *Out of Many. A History of the American People*. Pearson Prentice Hall 2006 (ca. 20 sider).

Lincoln, (2012) – film.

Patrioten (2000) – film.

Selma (2015) – film.

Amistad (1997) – film.

Utvandringshistorie og migrasjon

Østrem, Nils Olav, *Norsk utvandringshistorie*, Det norske samlaget 2014 (ca. 115 sider).

Fuglerud, Øivind: *Migrasjonsforståelse*. Universitetsforlaget 2017, kap. 1 og 3 (ca 50 sider).

Den norske grunnloven og demokrati

<https://tv.nrk.no/program/FOLA03003567/joedene-i-norge>

Smith-Solbakken, Marie (2014). Grunnlovsbestemmelsen om jødene fra 1814 fram til opphevelsen 1851. I Stavrum, Lorentz og Weihe, Hans-Jørgen Wallin (2014). *Den norske grunnlovens trosfundament: grunnlovens § 2 – jødeparagrafen*. Stavanger: Hertervig Akademisk.

Smith-Solbakken, Marie & Weihe, Hans-Jørgen Wallin (2014). Jødenes situasjon i Norge fra 1851 og frem til 1945. I Stavrum, Lorentz og Weihe, Hans-Jørgen Wallin (2014). *Den norske grunnlovens trosfundament: grunnlovens § 2 – jødeparagrafen*. Stavanger: Hertervig Akademisk. Side 113-131.

Frank Aarebrot: <https://tv.nrk.no/program/dvfj62001014/200-aar-paa-200-minutter>

Historiebruk

Bryld, Claus: *Kampen om historien* (2001). Brug og misbrug af historien siden Murens fald. Roskilde Universitetsforlag, side 71-93.

Sigurdson, Gisli (2012). Tolkning av kulturarven – ideologi og ny forskning. I Jacobsen, Gaute og Weihe, Hans-Jørgen Wallin (2012). *Anders Sandvig og Maihaugen*. Stavanger: Hertervig Akademisk, Side 258– 269

Historisk metode: mikrohistorie.

Levi, Giovanni, *Microhistory and the Recovery of Complexity*, s. 121-132 i *Historical Knowledge : In Quest of Theory, Method and Evidence (1)*. Newcastle-upon-Tyne, UNITED KINGDOM: Cambridge Scholars Publishing, 2012. (12 s.).

Magnússon, Sigurdur Gylfi and David Olafsson, *Minor knowledge and Microhistory* (2017). Routledge – presentasjon:

<https://www.youtube.com/watch?v=bWp1-g0iGzs&feature=youtu.be>

Magnússon, Sigurdur Gylfi and István M. Szijártó, *What is Microhistory. Theory and practice*. (2013). Routledge – presentasjon:

<https://www.youtube.com/watch?v=OBSyBWJcWxI>

Vikingtid og Norge i seinmiddelalderen

Norveger: *Norges historie – Bind 1 frem til 1400*. S. 36-107, 224-272.

Samfunn i endring

Østrem, Nils Olav, *Stord frå steinalder til oljealder*, bind 2: 1720-1900, Stord 2005.

Sandmo, Erling, *Familien som produksjonsenhet* – se link ndf. til nettstedet:

Norgeshistorie.no

<https://www.norgeshistorie.no/kirkestat/hus-og-hjem/1104-familien-som-produksjonsenhet.html>

Naturgeografi (ca 230 sider)

Thomsen, Hanne (1988). *Jærlandskapet forandrer seg. Landskapshistorie gjennom 1.500.000.000 år*. (77 sider)

Thomsen, Hanne (1998). *Natur og landskap*. (Kompendium). (156 sider).

I tillegg til spesifisert pensum ovenfor, er også utdelte kopier, materiale ved ekskursjon etc. pensum (maks. 50 sider).

15 Privatister:

Emnet er ikke åpent for privatiser.

16 Studiepoengreduksjon:

Overlapper med tilsvarende emner på GLU5-10

17 Studentevaluering:

Tidligdialog, sluttevaluering og fagutvalg.

18 Ansvarlig fakultet og institutt:

UHF/ IGIS

19a Emneansvar:

Ketil Fred Hansen

19 bAndre fagpersoner:

Marie Smith-Solbakken, Nils Olav Østrem

Emneplan

1 Emnekode:

MGL1051, syklus 1

2 Antall studiepoeng:

30

3 Navn på emnet :

Samfunnsfag 2 1-7 / Samfunnsfag 2 1-7 / Social sciences for educators 2

4 Undervisningsspråk:

norsk og evt engelsk

5 Semester:

Høst; mappevurdering gjennom hele semesteret samt avsluttende skriftlig eksamen.

6 Studierett:

Grunnskolelærerutdanning 1 – 7

7 Forkunnskapskrav:

Ingen

8 Anbefalte forkunnskaper:

Samfunnsfag 1

9 Innhold

I samfunnsfaget skal studentene gjennom å tilegne seg kunnskap og myndiggjøring, utvikle sin evne til kritisk refleksjon, resonnement og argumentasjon og utvikle verdier og holdninger som mangfoldige og demokratiske samfunn trenger. Særlig vekt skal legges på begynneropplæring, grunnleggende ferdigheter og kompetansemål.

Tre kriger, første verdenskrig, andre verdenskrig og den kalde krigen, står sentral i historieundervisningen. I samfunnsfagundervisningen er et viktig tema migrasjon og integrasjon, før og nå. Dessuten står menneskerettigheter og demokrati sentralt, herunder urfolksrettigheter. Olje og gass historie og politikk er en viktig ingrediens, både for å forstå vår nasjonale og lokale historie, men også for å diskutere økonomi og bærekraft.

Didaktikk for samfunnsfagene er et gjennomgående tema.

10 Læringsutbytte

KUNNSKAP

Kandidaten har

- kunnskap om utvalgte teorier og metoder i geografi, historie og samfunnskunnskap
- kunnskap om utvalgte tema i fagdidaktisk teori og forskning
- kunnskap om sentrale problemstillinger knytte til statsdanning, menneskerettigheter, medborgerskap og demokrati
- kunnskap om samer som urfolk og kjennskap til urfolksproblematikk i internasjonalt perspektiv
- kunnskap om samspillet mellom menneske og natur med vekt på ressursfordeling og bærekraftig utvikling
- kunnskap om økonomiske strukturer, verdiskaping, makt og marked
- kunnskap om utvalgte konflikter og samarbeid i geografisk, historisk og samfunnsvitenskapelig perspektiv

FERDIGHETER

Kandidaten kan

- arbeide med verdier og holdninger i samfunnsfag for å fremme kritisk refleksjon og handlingskompetanse hos elevene

kan anvende faglige og fagdidaktiske kunnskaper og ferdigheter i samfunnsfaglig opplæring på 1.-7. trinn, tilpasset ulike grupper elever

kan tilrettelegge for opplæring i geografi, historie og samfunnskunnskap tilpasset ulike grupper elever og individuelle behov

- finne, vurdere og tolke ulike typer kjelder og bruke dette i arbeidet med å utvikle elevene sin kritiske kompetanse og kreativitet

- planlegge, leie og vurdere læringsarbeidet med særlig vekt på begynneropplæring og grunnleggende ferdigheter
- kan legge til rette for demokratisk praksis, utvikling av medborgerskap, samarbeid og konfliktløsning

GENERELL KOMPETANSE

Kandidaten kan

- legge til rette for at elevene kan reflektere over samfunnsfaglige spørsmål og stimulere til kritisk tenking og kreativitet
- legge til rette for at elevene skaffer seg overblikk over perioder og utviklingsmønstre og for refleksjon over hvordan historie og kultur blir etablert
- kan bidra til endringsprosesser og samfunnsfaglige nytenking i skolen og involvere lokalt samfunnsliv i opplæringa

11 Arbeidsformer:

Individuelt arbeid, gruppearbeid, klasseundervisning, drøftinger i plenum, studentfremlegginger og ekskursionser er aktuelle arbeidsformer i tillegg til forelesninger.

12 Vilkår for å gå opp til eksamen:

12 a For å kunne ta skriftlig eksamen skal studentene ha bestått en kunnskapsquiz. For å bestå må 80% av svarene være riktige. Alt gjennomgått pensum fram til quizen avholdes kan inngå som spørsmål.

12 b Det arrangeres kun studiebesøk og ekskursionser i nærområdet og er av en varighet på mellom 2 og 8 timer. Deltagelse er nødvendige for å kunne nå læringsutbyttene. De eksemplifiserer og konkretiserer pensum og er obligatoriske. Det gis ikke fritak fra studiebesøk og ekskursionser.

12 c Forberedelse til og gjennomføring av praksis er obligatorisk.

12 d Fordi undervisningen i stor grad involverer studentene og at arbeidsmåter og diskusjoner anses som viktige for å kunne utdanne seg til en god samfunnsfagslærer, kreves 80% tilstedeværelse i øvrig undervisning.

13 Eksamen

Skriftlig eksamen, samt mappeevaluering.

	Vekting	Varighet	Karakter	Hjelpemiddel
Skriftlig prøve	4/10	6 timer	A - F	Ingen hjelpemidler tillatt
Mappe	6/10		A - F	Alle hjelpemidler tillatt

Den skriftlige prøven er på 6 timer. Ingen hjelpemidler tillatt. Denne teller 40% av den endelige karakteren i faget.

Mappevurderingen består av 3 skriftlige, individuelle innleverte arbeider av ulik størrelse (mellom 1 og 5 sider) samt et muntlig fremlegg (på 15 minutter) i klassen. Alle de fire elementene i mappen teller 25% av mappekarakteren og leveres på ulike tidspunkt gjennom semesteret.

Entreprenørskap og innovasjon vektlegges i forhold til å finne og analysere primærkilder.

Alle vurderingene må være bestått for å få samlet karakter i emnet.

14 Litteratur/pensum

Ttotalt ca 1500 sider.

Del emne 1: Migrasjon og interkulturelle relasjoner - integrasjon og flerkultur (ca 300 sider)

Fuglerud, Ø.: Migrasjonsforståelse. Universitetsforlaget 2017. (ca 270 sider)

Delemne 2: Samfunnsfagundervisning i elevenes lokale miljø (ca 800 sider)

Pensum er under revisjon; ulikt pensum for samfunnsfag 1-7 og samfunnsfag 5-10.

Delemne 3: Samfunnsfagundervisning i elevenes globale miljø (totalt ca 400 sider)

Globale sosiale, politiske og økonomiske forhold (ca 160 sider)

Eriksen, Tore Linné (2013) «Fortida er ikkje som før» kap 2 i Eriksen og Feldberg (2013). Utvikling. Oslo: Cappelen Damm ss 37-61. 25 s.

Feldberg, Karen Britt (2013) «Kva betyr utdanning for utvikling» kap 7 i Eriksen og Feldberg (2013). Utvikling. Oslo: Cappelen Damm ss.161-187. 25 s.

Stortingsmelding nr 14 (2008-2009) Internasjonalisering av utdanning, kap. 3 38 sider.

Vandsemb, Berit Helene (2013) «Befolkning og utvikling» kap 8 i Eriksen og Feldberg (2013). Utvikling. Oslo: Cappelen Damm ss 187-212. 25 s.

Menneskerettigheter (ca 200 sider)

Høstmælingen, Njål (2006). Internasjonale menneskerettigheter. Kap. 1,2,3,6, deler av kap 8 (8.1; 8.2; 8.3; 8.4; 8.5; 8.12;) kap ,9, 10 og 11. Totalt ca 160 sider.

Jakobsen, Randi (2013) «Mat, marknad og rettigheter» kap 9 i Eriksen og Feldberg (2013). Utvikling. Oslo: Cappelen Damm. ca 25 sider

Lovtekst - ILO konvensjon 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater. Ca 15 s

Urfolk (ca 80 sider)

Fjellheim, Eva Maria (2013) «Utmarkskonflikt i sørsamisk område: etnisitet, identitet og rettigheter» i Plan nr 3/2013 ss 28-31. 4 s

Jebsen, Otto (2005) «Finnmarkslov og folkerett» i Lov og Rett nr 4/2005 ss. 195-219. 24 s

Kvande, Lise (2015) «Etnopolitiske utmaniar i historiefremføring - Grunnforteljingar om samefolket i Noreg» i Nordactica nr 4/2015 s 86-105. 20 s.

Leira, Torkjell (2011). «Brasils imperialisme i Amazonas?» i Internasjonal Politikk nr 2/2011; ss 254-271. 17 s

Olsen, Kjell (2011) «Fefo, reinsdyr og andre vederstyggeligheter» i Norsk Antropologisk Tidsskrift nr 2/2011. ss 116-133. 17 s

15 Privatister:

Emnet er ikke åpent for privatiser.

16 Studiepoengreduksjon:

Overlapper med tilsvarende emner i GLU5-10, GLM2051.

17 Studentevaluering:

Tidligdialog, sluttevaluering og fagutvalg.

18 Ansvarlig fakultet og institutt:

UHF/ IGIS

19a Emneansvar:

Ketil Fred Hansen

19 bAndre fagpersoner:

Marie Smith-Solbakken, Nils Olav Østrem

MHI305

Historiebruk: Fortiden i nåtiden

Vi gjør oppmerksom på at dette er studieinformasjon for studieår 2017-2018.

I dette emnet er vi opptatt av hvordan mennesker gjennom historien har brukt historie og forsøkt å forme det kollektive minnet. Vi ser på hvordan bruken av fortiden har blitt påvirket av makt- og samfunnsforhold i samtiden, og hvordan den har vært med på å forme fremtiden.

FAKTA

Emnekode: MHI305_1

Vekting (SP): 15

Semester undervisningsstart: Høst

Antall semestre: 1

Vurderingsemester: Høst

Undervisningsspråk: Norsk

Tilbys av: Fakultet for utdanningsvitenskap og humaniora, Institutt for kultur- og språkvitenskap

Læringsutbytte

Etter *fullført* emne skal studenten:

Kunnskaper:

- ha avansert kunnskap om hvordan historie og minner har blitt brukt i ulike historiske sammenhenger.
- ha avansert kunnskap om hvordan ulike former for historiebruk henger sammen med sentrale utviklingsprosesser i europeisk historie siden 1500.
- ha kunnskap om viktige historiefaglige arbeider og teorier knyttet til historiebruk- og minnestudier.

Ferdigheter:

- kunne bruke ulike typer kilder og fremstillinger og utnytte terminologiske og teoretiske referanser til selvstendige undersøkelser av historie- og minnebruk.
- kunne holde et muntlig fremlegg som drøfter historiebruk- og minnestudier.
- kunne forklare historiers og minners betydning for kollektive identiteter og kulturer.

Generell kompetanse:

- kunne anvende sine kunnskaper og ferdigheter til å drøfte spørsmål knyttet til bruk av historie og minner.
- ha en kritisk forståelse for bruk av historie og minner for ulike formål i fortid og samtid.

Innhold

Historie som moderne vitenskapsfag har gitt historikernes fremstilling av fortida særlig autoritet. Mennesker har imidlertid til alle tider brukt historie til ulike formål. I dette kurset setter vi fokus på politisk bruk av historie og minner i Europa fra omkring 1500 og fram til i dag. Kurset legger vekt på historiebrukens relasjon til sentrale utviklingsprosesser i europeisk historie i perioden, som statsutvikling og nasjonalisme, og gir en innføring i sentrale

historiefaglige verker og teorier som tar opp historie- og minnebruk knyttet til slike emner. Perspektivet vil være todelt. Vi tar på alvor at kampen om fortida aldri foregår i et tomrom, og ser på hvordan den formes av ulike forhold i samtiden, som etablerte språklige begreper og talemåter og sosiale, økonomiske, kulturelle og politiske konfliktlinjer. Samtidig legger vi vekt på å analysere bruken av historie og minner som forsøk på å få til historisk endring, på å forme forståelsen av samtiden og forventningene til fremtiden.

Forkunnskapskrav

Ingen.

Eksamen/vurdering

	Vekting	Varighet	Karakter	Hjelpemiddel
Muntlig fremlegg og muntlig prøve	1/1		A - F	

Gjennomføring: En muntlig presentasjon av en selvstendig historiebruksundersøkelse på inntil 30 minutter, og en avsluttende muntlig prøve i obligatorisk pensum på inntil 15 minutter, som kan justere karakteren på presentasjonen med én karakter begge veier.

Fagperson(er)

Studiekoordinator

Oddvar Norland, Signe Ekenberg

Emneansvarlig

Ketil Knutsen

Faglærer

Alexandre Dessingue

Arbeidsformer

Oversiktsforelesninger, seminarer og studentframlegg.

Overlapping

Emne	Reduksjon (SP)
Historiedidaktikk i møte med historiebruk (MHI120_1)	15
Historiebruk 1: Offentlig og politisk historiebruk (MHI300_1)	10
Historiebruk 2: Læring og utvikling av verdier og identiteter (MHI310_1)	5
Tekst, minner og historie: innføring i minnestudier (MHI350_1)	5
Text, Memory and History - IP (MHI355_1)	5
Tekst, minner og historie - supplement til IP-kurs (MHI355_2)	5

Åpent for

Åpent for studenter på master i historiedidaktikk, heltid og deltid, lektorutdanning for trinn 8-13 med historie som fag 1 og kan tas som enkeltemne.

Emneevaluering

Evalueringer utgjør en sentral del av kvalitetssystemet ved UiS. Systemet på IKS omfatter blant annet studentevaluering av undervisningen.

Litteratur

(Det vil komme endringer i pensumlisten nærmere studiestart)

Introduksjon til historiebruk og minneteorier

Dessingué, Alexandre and Winter, Jay (2016) "Introduction: remembering, forgetting and silence" in Alexandre Dessingué, Jay M. Winter (eds). *Beyond Memory. Silence and the Aesthetics of Remembrance*. Series: Routledge Approaches to History. Routledge. 1-12 (12)

Karlsson, Klas-Göran (2010). "The Uses of History and the third Wave of Europeanisation", i Pakier, Malgorzata og Stråth, Bo (eds.), *A European Memory? Contested Histories and Politics of Remembrance*. New York. Oxford. Berghahn Books. (Side 38-56).

Kean, Hilda and Ashton, Paul (2009). "Introduction: People and their Pasts and Public History Today" in Paul Ashton and Hilda Kean (eds.) *People and their Pasts and Public History Today*. New York: Palgrave Macmillan. 1-21. (20)

Rothberg Michael (2009), "Introduction: Theorizing Multidirectional Memory in a Transnational Age" in *Multidirectional Memory*. Stanford, Stanford University Press. s. 1-29. (28)

Winter Jay (2010) "The performance of the past: memory, history, identity" in Karin Tilmans, Frank Van Vree and Jay Winter (eds.) *Performing the Past. Memory, History and Identity in modern Europe*. Amsterdam: Amsterdam University Press. 11-23 (12)

Winter Jay (2006) "Notes on the Memory Boom. War, Remembrance and the Uses of the Past" in Duncan Bell (ed.) *Memory, Trauma and World Politics. Reflections on the Relationship between Past and Present*. New York: Palgrave Macmillan. 54-73 (19)

Tzvetan Todorov (2003) "The Uses of Memory" in *Hope and Memory*. Princeton: Princeton University Press. 159-176 (17)

Tzvetan Todorov (2003) "The Past in the Present" in *Hope and Memory*. Princeton: Princeton University Press. 187-212 (25)

Historie- og minnebruk etter 1945 (KETIL KNUTSEN og ALEXANDRE DESSINGUE)

Assmann Aleida (2010) «Re-framing memory. Between individual and collective forms of constructing the past» in Karin Tilmans, Frank Van Vree and Jay Winter (eds.) *Performing the Past. Memory, History and Identity in modern Europe*. Amsterdam: Amsterdam University Press. 35-50. (15)

Assmann Jan (2011) "Communicative and Cultural Memory" in Meusburger, Heffernan and Wunder (eds.) *Cultural Memories - The Geographical point of view*. London and New York: Springer. 15-28 (13)

Caron, David (2010). "Tactful Encounters: AIDS, the Holocaust, and the Problematics of Bearing Witness" in Rothberg, Sanyal and Silverman (eds.) *Yale French Studies*, 188/119, Yale University. 155-176. (21)

- Clark, J.N. (2009) *From Negative to Positive Peace: The Case of Bosnia and Hercegovina*. In *Journal of Human Rights*, 8. Routledge. Taylor & Francis Group: 360-384.
- Den Boer, Pim (2008) "Loci Memoriae - lieux de mémoire" in Erll and Nünning (eds.) *Cultural memory studies*. Berlin and New York: Walter de Gruyter. 19-26 (7)
- Dessingué, Alexandre (2012). "The Ontological Nature of Memory: Narratives from the World Conflicts in Northern France", i Drangsholt, Janne, Jager, Benedikt og Kalvig, Anne, *Memories We Live By*. Stavanger, Hertevig Akademisk forlag/Stavanger University Press. (Side 89-101).
- Dessingué, Alexandre (2012) "Looking at the Past with Jorge Semprún Literature or Life (1995): An Aesthetic Reflection on the Use of Memories from the Holocaust" in Barbara Törnquist-Plewa &
- Niklas Bernsand (eds.) *Painful Pasts Useful Memories Remembering and Forgetting in Europe*, CFE Lund. 147-160 (13)
- <http://www.cfe.lu.se/sites/cfe.lu.se/files/niklasbg5web.pdf>
- Elefterias-Kostakidis, Eleni (2014) 'Whose Is This Song?' Nationalism and Identity through the lens of Adela Peeva in *Modern Greek Studies*, Vol. 16-17, A, University of Sydney.
- Erll Astrid (2011) «Travelling Memory» in *Parallax*, 17:4, 4-18 (14)
- DOI: 10.1080/13534645.2011.605570
- Giesen, B. (2000) *National Identity as Trauma: The German Case*. In Stråth, B. (ed.), *Myth and Memory in the Construction of Community. Historical Patterns in Europe and Beyond*. Series *Mutiple Europes*. No 9.Brussels. P.I.E.-Peter Lang.
- Karge, H. (2010) *Practices and Politics of Second World War Remembrance: (Trans-) National Perspectives from Eastern and South-Eastern Europe*. In Pakier, M and Stråth, B. (eds.), *A European Memory? Contested Histories and Politics of Remembrance*. NewYork. Oxford: Berghahn Books: 137-146.
- Knutsen, Ketil (2012). "Political Frames of Welfare History", i Törnquist-Plewa, Barbara og Bernsand, Niklas (eds.), *Painful Pasts and Useful Memories Remembering and Forgetting in Europe*. CFE Conference papers Series No 5. Centre For European Studies at Lund University. (Side 179-193).
- <http://www.cfe.lu.se/upload/LUPDF/CentrumforEuropaforskning/NiklasBG5web.pdf>.
- Knutsen, Ketil (2015). "Strategic silence: Political persuasion between the remembered and the forgotten." In *Beyond Memory. Silence and the Aesthetics of Remembrance*. Alexandre Dessingué, Jay M. Winter (eds). Series: *Routledge Approaches to History*. Routledge.
- Lacpra, Dominick (1998) *History and Memory after Auschwitz*. London: Cornell University Press. 210 s.
- Leggewie, Claus (2011) "Seven Circles of European Memory" in Meusburger, Heffernan and Wunder (eds.) *Cultural Memories - The Geographical point of view*. London and New York: Springer. 123-144 (21)

Mèuller, Jan Werner (ed) (2002). *Memory and Power in Post-War Europe. Studies in the Presence of the Past.* Cambridge University Press.

Rothberg, Michael (2010) "Introduction: Between Memory and Memory - from Lieux de mémoire to Noeuds de mémoire" in Rothberg, Sanyal and Silverman (eds.) *Yale French Studies*, 188/119, Yale University.3-14 (11)

Stråth, Bo (2000). *Poverty, Neutrality and Welfare: Three Key Concepts in the Modern Foundation Myth of Sweden.* In Stråth, B. (ed.), *Myth and Memory in the Construction of Community. Historical Patterns in Europe and Beyond.* Series *Mutiple Europes*. No 9.Brussels. P.I.E.-Peter Lang.

Stråth, Bo (2000). "Introduction: Myth, Memory and History in the Construction of Community". In Stråth, B. (ed.), *Myth and Memory in the Construction of Community. Historical Patterns in Europe and Beyond.* Series *Mutiple Europes*. No 9.Brussels. P.I.E.-Peter Lang. 19-48 (29)

Winter Jay (2010) «Sites of Memory» in Susannah Radstone and Bill Schwarz (eds.) *Memory: Histories, Theories and Debates.* New York: Fordham University Press. 312-324 (12)

Totalt ca..

Vi gjør oppmerksom på at dette er studieinformasjon for studieår 2017-2018.

MHI330

Historisk teori, metode og forskningslitteratur

Vi gjør oppmerksom på at dette er studieinformasjon for studieår 2017-2018.

Emnet skal forberede studentene på arbeidet med masteroppgaven. Det gir en innføring i historiefaglige grunnlagsproblemer og nyere historisk metode, i tillegg til at studentene får arbeide med et selvvalgt pensum knyttet til tema for masteroppgaven.

FAKTA

Emnekode: MHI330_1

Vekting (SP): 15

Semester undervisningsstart: Vår, Høst

Antall semestre: 1

Vurderingsemester: Vår, Høst

Undervisningsspråk: Norsk

Tilbys av: Fakultet for utdanningsvitenskap og humaniora, Institutt for kultur- og språkvitenskap

Læringsutbytte

Etter fullført emne skal studenten:

Kunnskaper:

- ha avansert kunnskap om historiefaglige grunnlagsproblemer.
- ha avansert kunnskap om historiefaglige metoder.
- ha et reflektert forhold til forskningstradisjoner/-perspektiver knyttet til selvvalgt emne.

Ferdigheter:

- kunne bruke relevante forskningsmetoder på en selvstendig måte
- kunne reflektere over grunnlagsproblemer i historiefaglig forskning
- kunne kritisk vurdere vitenskapelige tekster og forskningsresultater

Generell kompetanse:

- kunne reflektere kritisk over historisk faglitteratur
- Kunne evaluere historisk faglitteratur

Innhold

Semesteret starter med en introduksjon til historiefaglige grunnlagsproblemer og nyere historisk metode. Studentene skal i denne første delen av semesteret bestemme seg for tema for masteroppgaven i samråd med veileder, og legge opp et eget pensum knyttet til valgt tema for masteroppgaven. Andre del av semesteret er viet til seminararbeid med studentenes selvvalgte pensum og til spørsmål knyttet til det å skrive en masteroppgave innenfor historie og historiedidaktikk. En forutsetning for seminaret er at studentene deltar aktivt med presentasjoner av forskningslitteratur og kommentarer til hverandres presentasjoner.

Forkunnskapskrav

Ingen.

Eksamen/vurdering

Hjemmeoppgave og muntlig eksamen

	Vekting	Varighet	Karakter	Hjelpemiddel
Hjemmeoppgave	1/2		A - F	Alle.
Muntlig eksamen	1/2	20 minutter	A - F	Ingen hjelpemidler tillatt

Hjemmeoppgave basert på selvvalgt pensum og muntlig eksamen på felles pensum. Omfang hjemmeoppgave: 3000 ord +/- 10%, ikke inkludert litteraturliste. Muntlig eksamen på inntil 20 minutter.

Fagperson(er)

Emneansvarlig

Alexandre Dessingue

Faglærer

Ketil Knutsen, Finn Arne Jørgensen, Dolly Jørgensen, David-Alexandre Thomas Wagner

Studiekoordinator

Signe Ekenberg, Oddvar Norland

Arbeidsformer

Forelesninger og seminarer.

Overlapping

Emne	Reduksjon (SP)
Humanistisk fagteori og metoder (MLE330_1)	10

Åpent for

Historiedidaktikk - masterstudium - deltid, Historiedidaktikk - masterstudium, Lektorutdanning for trinn 8-13

Emneevaluering

Evalueringer utgjør en sentral del av kvalitetssystemet ved UiS. Systemet på IKS omfatter blant annet studentevaluering av undervisningen.

Litteratur

Om å skrive masteroppgave

Rienecker, Lotte og Stray Jørgensen, Peter (2012) *Den gode oppgave - oppgaveskrivning på videregående uddannelser*. Fredericksberg: Samfundslitteratur. (381 s.)

Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap, humaniora, juss og teologi. [http://www.etikkom.no/Forskningsetikk/Etiske-retningslinjer/Samfunnsvitenskap-jus-og-humaniora/http://www.etikkom.no/Forskningsetikk/Etiske-retningslinjer/Samfunnsvitenskap-jus-og-humaniora/http://www.etikkom.no/Forskningsetikk/Etiske-retningslinjer/Samfunnsvitenskap-jus-og-humaniora/](http://www.etikkom.no/Forskningsetikk/Etiske-retningslinjer/Samfunnsvitenskap-jus-og-humaniora/http://www.etikkom.no/Forskningsetikk/Etiske-retningslinjer/Samfunnsvitenskap-jus-og-humaniora/http://www.etikkom.no/Forskningsetikk/Etiske-retningslinjer/Samfunnsvitenskap-jus-og-humaniora/http://www.etikkom.no/Forskningsetikk/Etiske-retningslinjer/Samfunnsvitenskap-jus-og-humaniora/) (ca. 40s)

Fagteori

Partner, Nancy and Foot, Sarah (2013) *The Sage Handbook of Historical Theory*. LA. London and New Delhi: Sage. (525 s.)

Metode

Hancock, Dawson R. and Algozzine Bob (2017) *Doing Case Study Research - A Practical Guide for Beginning Researchers*. New York: Teachers Press, Columbia University Press. (113 s.)

Totalt ca. 1059 s.

I tillegg skal studentene velge 150-200 s. relevant faglitteratur ifm. oppgaven

Vi gjør oppmerksom på at dette er studieinformasjon for studieår 2017-2018.